SAARDE VALLA
KONSOLIDEERIMISGRUPI
MAJANDUSAASTA ARUANNE

Aruandeaasta algus	01.01.2009
Aruandeaasta lõpp	31.12.2009
Avaliku sektori üksus	Saarde Vallavalitsus
Registrikood	75033454
Tänav	Nõmme 22
Linn	Kilingi-Nõmme
Vald	Saarde
Postiindeks	86304
Maakond	PÄRNUMAA
Telefon	+372 449 0135
Faks	+372 449 0135
e-posti aadress	info@saarde.ee
Veebilehe aadress	www.saarde.ee
Audiitor	Audiitorfirma KLEA OÜ
Põhitegevus	omavalitsuse tegevus hooldusraviteenus vee-ja kanalisatsiooniteenus

Sisukord

Tegevusaruanne 3
Konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruanne 15
Tegevjuhtkonna deklaratsioon 15
Konsolideeritud bilanss 16
Konsolideeritud tulemiaruanne 17
Konsolideeritud rahavoogude aruanne 18
Konsolideeritud netovara muutuste aruanne 19
Lisad konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruandele 20
Lisa 1 Konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted 20
Lisa 2 Konsolideerimisgruppi kuuluvad üksused 26
Lisa 3 Raha 27
Lisa 4 Maksunõuded ja maksutulud 27
Lisa 5 Muud nõuded ja ettemaksed 27
Lisa 6 Varud 28
Lisa 7 Pikaajalised finantsinvesteeringud 28
Lisa 8 Pikaajalised ettemaksed 28
Lisa 9 Kinnisvarainvesteeringud 29
Lisa 10 Materiaalne põhivara 30
Lisa 11 Muud kohustused ja saadud ettemaksed 31
Lisa 12 Laenukohustused 32
Lisa 13 Saadud toetused 33
Lisa 14 Kaupade ja teenuste müük 35
Lisa 15 Muud tulud 35
Lisa 16 Tööjõukulud 35
Lisa 17 Majandamiskulud 36
Lisa 18 Antud toetused 37
Lisa 19 Muud tegevuskulud 39
Lisa 20 Tehingud seotud osapooltega 39
Lisa 21 Konsolideerimata finantsaruanded 40
Konsolideerimata bilanss 40
Konsolideerimata tulemiaruanne 41
Konsolideerimata rahavoogude aruanne 42
Konsolideerimata netovara muutuste aruanne 43
Eelarve täitmise aruanne 44
Saarde valla 2009.a. reservfondi kasutamine 49
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne. 51
Allkirjad majandusaasta aruandele 52

Tegevusaruanne

Saarde vald moodustus pärast 2005.a. toimunud kohalike omavalitsuste volikogude valimistulemuste väljakuulutamist endiste Kilingi-Nõmme linna, Saarde ja Tali valla ühinemise tulemusel.
Vallakeskuse kaugus Pärnust on 40 km, Viljandist 50 km, Valgast 100 km. Valla naabriteks on Häädemeeste ja Surju vald Pärnumaal, Kõpu, Halliste ja Abja vald Viljandimaal ning lõunas Läti Vabariik.

1)Vallavanema pöördumine
Saarde valla 2009.aasta eelarvepoliitika märksõnadeks olid ettevaatlikkus, konservatiivsus ning tasakaalukus.
2009.aasta eelarve koostamisprotsessi juures võttis vallavalitsus eelduseks laekumiste ja lisafinantseeringute vähenemise ning vajaduse säilitada ratsionaalses mahus sotsiaalsfääri ning infrastruktuuri rahastamine.
Suuremas mahus investeeringud tehti Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi hoonete renoveerimisel ning linna ühisveevärgi ja kanalisatsiooni rekonstrueerimisel.
Valla eelarve koostamise ja täitmise aluseks on olnud valla arengukava ja arengukava rakenduskava ning Saarde Vallavolikogu otsused.
Ka valla eelarvepoliitika 2010.aastaks on olnud väga konservatiivne ja vastutustundlik ning valla jätkusuutlikule arengule suunatud.

2)Konsolideerimisgrupi koosseis
Käesolev majandusaasta aruanne on koostatud konsolideerimisgrupi kohta, kuhu kuuluvad järgmised üksused:

Saarde Vallavalitsus - konsolideeriv üksus

Allüksuse nimetus	Töötajate keskmine arv majandusaastal	Töötasude kogusumma majandusaastal (tuhandetes kroonides)
1.Vallavalitsus	19,15	3575
2.Tihemetsa spordikompleks	3,75	431
3.Kilingi-Nõmme spordihoone	4,91	456
4.Kilingi-Nõmme muusikakool	7,6	766
5.Kilingi-Nõmme raamatukogu	2,5	242
6.Allikukivi raamatukogu	1,5	132
7.Tali raamatukogu	1	97
8.Kilingi-Nõmme klubi	5,19	388
9.Tali seltsimaja	1,04	119
10.Külakeskused	1,57	92
11.Lasteaed "Krõll"	29,0	2573
12.Tihemetsa lasteaed	3,05	291
13.Tali lasteaed	3,13	272

14.Tihemetsa põhikool	18,55	2231
15.Tali põhikool	16,3	1981
16.Kilingi-Nõmme Gümnaasium	73,08	9819
17.Tihemetsa Hooldekodu	4,0	300
18.Päevakeskused	4,13	263
19.Koduteenused	4,0	236
Kokku Saarde Vallavalitsus	**203,45**	**24264**

Konsolideeritud üksused

Üksuse nimetus	Saarde valla osaluse määr %	Keskmine töötajate arv majandusaastal	Töötasude kogusumma majandusaastal (tuhandetes kroonides)
1.Saarde Kommunaal OÜ	100	23,01	2025
2.Kilingi-NõmmeTervise-ja Hoolduskeskus SA	100	28,5	2868

Muudatusi konsolideerimisgrupi koosseisus toimunud ei ole.

Konsolideerimisgrupi tegevjuhtkonna ja kõrgema juhtkonna liikmete arv ja aruandeaastal arvestatud tasud:

Vallavolikogu ja komisjonide liikmetele maksti hüvitusteks 350 tuhat krooni. Kahele vallavalitsuse liikmele maksti volikogu poolt määratud töötasudeks 724 tuhat krooni.

Saarde Kommunaal OÜ juhatus on üheliikmeline. Juhatajale arvestati aruandeaastal töötasusid 222 tuhat krooni.
SA Kilingi-Nõmme Tervise-ja Hoolduskeskuse juhtorganiteks on kolmeliikmeline nõukogu ja juhatus. Juhatuse ja nõukogu liikmete tööd ei ole tasustatud.

Ülaltoodud tasud on arvestatud ilma sotsiaal-ja töötuskindlustusmakseteta.

Muid täiendavaid soodustusi tegev - ja kõrgema juhtkonna liikmed pole saanud. Samuti pole nende liikmetega seotud potentsiaalseid kohustusi.

3)Konsolideerimisgrupi tähtsamad finantsnäitajad

(tuhandetes kroonides)

	2009	2008	Muut +/-
Bilansi näitajad			
Varad aasta lõpus	194 812	144 681	+50 131
Kohustused aasta lõpus	34 529	36 221	-1692
Netovara aasta lõpus	160 283	108 460	+51 823
Tulemiaruande näitajad			

Tegevustulud	78 196	87 750	-9554
Tegevuskulud	76 276	79 165	-2889
Tulem	833	8697	-7864
Muud näitajad			
Põhivarainvesteeringute maht	7952	7141	+811
Likviidsus*	1,68	1,63	+0,05
Lühiajaline maksevõime**	2,05	2,07	-0,02
Kohustuste osakaal varadest	17,72 %	25,03 %	-7,31 %
Laenukohustuste osakaal varadest	13,7 %	19,3 %	-5,6 %
Piirmäärade täitmine konsolideerimata näitajate alusel			
Laenukohustuste osakaal tuludest, millest on maha arvatud sihtfinantseerimine***	44,82 %	41,71 %	+3,11 %
Tagasimakstud laenukohustuste suhe tuludesse, millest on maha arvatud sihtfinantseerimine****	1,36 %	1,46 %	-0,1 %

*Likviidsus – likviidsed varad(kassa, pank)/lühiajalised kohustused
**Lühiajaline maksevõime – käibevara/lühiajalised kohustused
***Laenukohustuste osakaal tuludest, millest on maha arvatud sihtfinantseerimine – valla-ja linnaeelarveseadusega kehtestatud näitaja, mille ülempiiriks on 60%; bilansilised laenukohustused aasta lõpuks / (kassapõhised tulud – kassapõhised saadud sihtotstarbelised eraldised (finantseerimine) eelarve täitmise aruande põhjal);
****Tagasimakstud laenukohustuste suhe tuludesse, millest on maha arvatud sihtfinantseerimine - valla-ja linnaeelarveseadusega kehtestatud näitaja, mille ülempiiriks on 20%; aruandeaastal tagasi makstud laenukohustuste summa / (kassapõhised tulud – kassapõhised saadud sihtotstarbelised eraldised eelarve täitmise aruande põhjal).

Varade kasv võrreldes eelneva perioodiga on olnud 50,1 miljonit krooni, kusjuures käibevarad on vähenenud 1,3 miljoni krooni võrra ning põhivarade maksumus kasvanud 51,4 miljoni krooni võrra. Käibevaradest on poole miljoni ulatuses vähenenud nii raha kui ka maksunõuded.

Soetuste ja parenduste arvelt on põhivarad kasvanud 6,2 miljoni võrra, ümberhinnatud on varasid 51 miljoni eest, mitterahalise sihtfinantseerimisena on varasid saadud 0,6 miljoni eest ning amortisatsiooni ja mahakandmiste arvelt on varad vähenenud 6,4 miljoni võrra.

Kohustused on vähenenud 1,7 miljoni võrra. Lühiajaliste kohustuste osa on vähenenud 0,5 miljoni võrra. Pikaajaline kohustuste osa on vähenenud 1,2 miljoni võrra. Uusi laene ega muid pikaajalisi kohustusi pole soetatud.
Netovara suurenemist on mõjutanud varade ümberhindlus 51 miljoni võrra ning positiivne aruandeaasta tulem 0,8 miljonit krooni.

Tulemiaruande näitajatest annavad ülevaate alljärgnevad graafikud:
Tegevustulud:

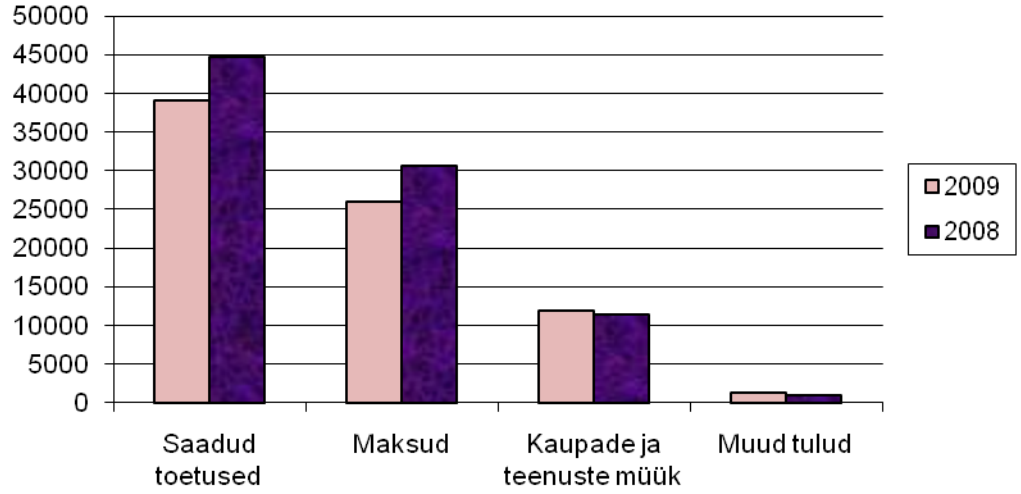

Tulemiaruande näitajatest on tegevustulud vähenenud võrreldes eelneva perioodiga 9,5 miljoni krooni võrra.
Suurima osakaaluga tulude hulgas on jätkuvalt toetused, mis on ka enim vähenenud – 5,7 miljoni võrra.
Maksutulude laekumine vähenes eelneva perioodiga võrreldes 4,7 miljoni võrra, mis on tingitud majandussurutisest ja omavalitsustele füüsilise isiku tulumaksu eraldise vähenemisest.
Kaupade, teenuste müük on suurenenud 0,4 miljoni krooni võrra. Nimetatud tulugrupis on kasvanud haridusalaste teenuste maht, elamu - ja kommunaalmajanduse tulud ning tulud spordi – ja puhkealasest tegevusest.

Muude tulude osakaal on pisut suurenenud seoses sihtotstarbeliste laekumistega.

Tegevuskulud:

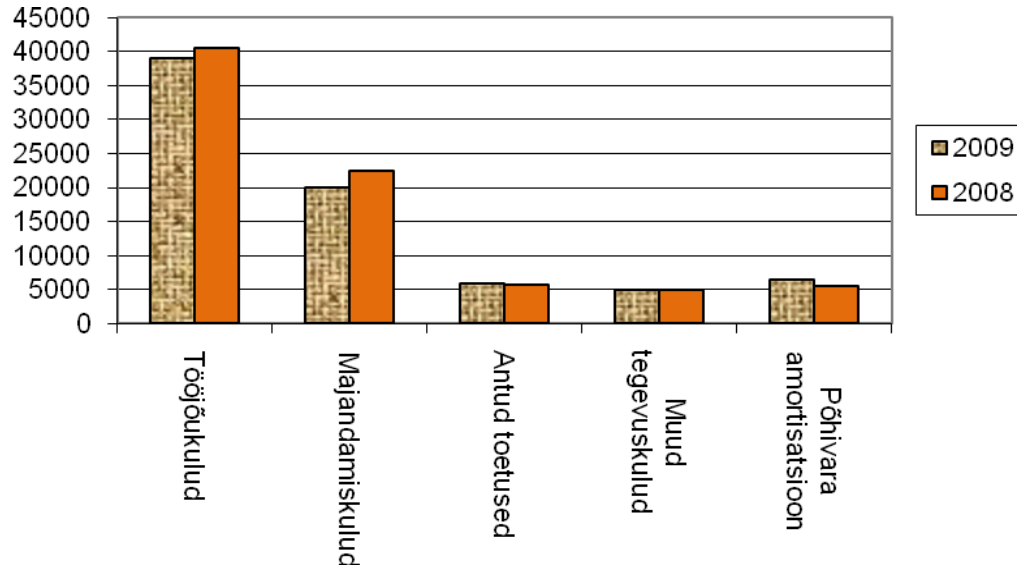

Tegevuskulud on samuti vähenenud võrreldes eelneva perioodiga 2,9 miljoni krooni võrra.
Enim on vähenenud majandamiskulud – 2,5 miljoni võrra s.o. 11,2%. Tööjõukulud vähenesid 1,4 miljoni krooni võrra. Antud toetused, muud tegevuskulud ning põhivara amortisatsioon on suurenenud. Seoses spordihoone kapitalirendiga on oluliselt rohkem tasutud intressikulusid.

Likviidsusnäitaja on küll eelneva perioodiga pisut tõusnud, kuid hindamisskaalal on vastav näitaja üle 0,8 hea.
Lühiajaline maksevõime on olnud võrreldavatel aastatel üle kahe. Tänapäeval peetakse heaks näitajaks vähemalt 1,6.

Kohustuste osakaal varadest näitab kui suurt osa varadest finantseeritakse laenatud vahenditega. Meil on nimetatud näitaja 17,72% (ei tohiks olla suurem kui 60%).Võrreldes eelneva perioodiga on kohustuste osakaal vähenenud 7,31%.
Laenukohustuste suhe varadesse on samuti vähenenud seoses varade ulatusliku ümberhindlusega. Konsolideerimata laenukohustuste näitaja on suurenenud 3,11%, moodustades 44,82% (ülempiir 60%). Tingitud on see eelarve mahu olulisest vähenemisest.

4)Ülevaade üldisest majanduskeskkonnast
Eesti majanduses algas languseperiood 2008.a. ning võrreldes kõrgseisuga 2007.aastal on majanduse maht vähenenud ligikaudu viiendiku võrra. Majanduslanguse peamisteks põhjusteks on üleilmse majanduskriisi tõttu tagasilöögi saanud välisnõudlus ning varasemate kiire kasvu aastate käigus Eesti majanduses tekkinud tasakaalustamatus (palkade ja tootlikkuse ebakõla ning võlataseme liiga kiire kasv). Kokkuvõttes on 2009.aasta sissetulekute järsu vähenemise aasta, 2010.aastal toimub stabiliseerumine ning alles 2011.aastal on oodata majanduskasvu taastumist. Seejuures on oluline roll välisnõudluse taastumise eeldusel. Tähtis on ka euro kasutuselevõtmine,

mis turgutab majanduskasvu mitmel viisil, millest kõige olulisem on investeerimistegevuse elavnemine.
Eesti majandus vähenes 2009.aastal 14,1%, 2010.aastaks oodatakse juba 1% majanduskasvu .
Tarbijahinnad langesid 2009.aastal 0,1%, 2010.aastal peaksid aga tõusma 1,1%. Hinnatõususurveid aitab pehmendada nõrgast sisenõudlusest ning tööturu madalseisust tingitud teenuste ja tööstuskaupade mõningane odavnemine. Järgnevatel aastatel võib koos sisetarbimise tõusu ning palgakasvu taastumisega oodata inflatsiooni kiirenemist, kuid see saab olema tasakaalustatud arengute tõttu madalam kui eelmisel kümnendil.
2009.aasta töötuse määraks kujunes 13,8%. 2010.aastal suureneb see prognoosi kohaselt 15,5%-ni tulenevalt madalast tööjõu nõudlusest.
Keskmise palga langus jõudis 2009.aastal 4,6%-ni. 2010.aastal majanduse kasvurajale pöördudes aeglustub keskmise palga langus 2,8%-ni, mis tuleneb nii töökoormuse ja tulemustasude vähenemisest kui ka muutustest hõives. Edaspidi on oodata keskmise palga kasvu. Kui keskmine palk 2009.aastal oli 12 317 krooni, siis 2010.aasta prognoosiks on 11 972 krooni.
Praegust majandusolukorda peaks siiski maksimaalselt ära kasutama Eesti majanduse konkurentsivõime ja efektiivsuse tõstmiseks. Kuigi kiiret paranemist ei ole veel alust loota ja nii käesolev kui ka järgmine aasta on tõenäoliselt ühed keerulisemad, peaks selle aja jooksul jõudma ellu viia vajalikke muutusi tootmis- ja investeerimisstruktuuris.

5)Ülevaade konsolideerimisgrupi üldistest arengusuundadest
Saarde valla pindala on 706,9 km^2, olles pindalalt Pärnu maakonna suurim omavalitsus.
Vald jaguneb asulateks, milleks on vallasisene linn Kilingi-Nõmme, Tihemetsa alevik ja 23 küla.
Saarde vald on turvaline, puhta ja metsarikka looduskeskkonnaga piirkond, väärtustatud geograafilise ja kultuuritraditsioonide omapäraga, kus Kilingi-Nõmme linn kui vallasisene linn on kujunenud Edela-Eesti tõmbekeskuseks.

Elanike arv 31.12.2009.a. seisuga oli 4629. Võrreldes sama perioodiga aasta tagasi on elanike arv vähenenud 126 inimese võrra. 2009.aastal on registreeritud 37 sündi ja 67 surma, mis näitab, et iive on negatiivne.

2008.aasta detsembri lõpu seisuga oli ametlikult registreeritud töötuid 51, 2009.aasta lõpu seisuga juba 226.Tegelik töötute arv on aga palju suurem. Tööpuudus on suurem naiste hulgas, sest piirkonnas tegutsevad paljud puidu ja metsaga seotud ettevõtted, kus naistele pole sobivat tööd. Elanike arvu jätkuv langus pidurdab omavalitsusüksuse tulubaasi kasvu ning üldist arengut.

Vald on innovatsiooni ja ettevõtlust toetav omavalitsus, kuid napib ettevõtlike inimesi, kes suudaksid
oma äri rajada. 2010.aasta eelarvesse on planeeritud esmakordselt toetused ettevõtluse arendamiseks kohapeal.

Saarde Vallavalitsuse kui omavalitsusüksuse peamiseks ülesandeks on iseseisvalt korraldada ja juhtida kohalikku elu, lähtudes elanike õigustatud vajadustest ja huvidest ning arvestades valla arengu iseärasusi.

Saarde valla lõplik eelarvemaht oli 2009.aastal 81,8 miljonit krooni(2008.a. 82,4 miljonit krooni). Tulusid laekus planeeritust rohkem 1,3%, kulusid tehti 72,0 miljoni eest, s.o. 88% eelarvest.
Eelarve oli planeeritud väga konservatiivselt. Kuid siiski on tulude järsk vähenemine põhjustanud selle, et eelarvesse on suunatud kõik varasemad reservid. Edaspidi tuleb samuti eelarve mahtu vähendada, et kõik vallale pandud esmased kohustused saaksid täidetud.

Tulude ja kulude struktuurist 2009.a. annavad ülevaate alljärgnevad graafikud:

Eelarve tulud 2009

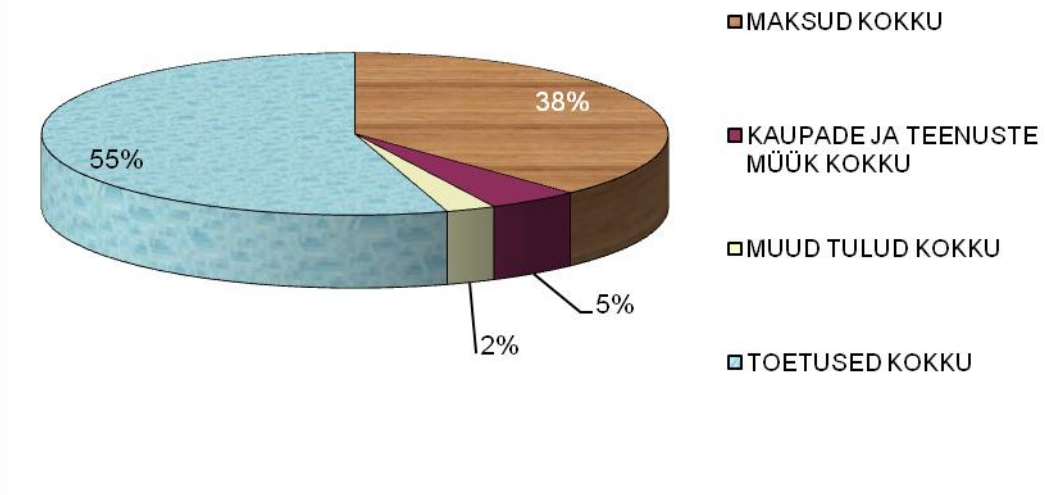

Maksutulusid on laekunud eelarvega võrreldes rohkem 0,7% võrra, mis näitab siiski ainult eelarve täpset prognoosi. Võrreldes eelneva aruandeperioodiga on maksutulud vähenenud 15,2%, mis on tingitud halvast majandussituatsioonist ja tööpuuduse kasvust.

Kaupade ja teenuste müügist on saadud tulusid 17,2% planeeritust rohkem. Enam on laekunud tulu koolitusteenuse osutamisest nii koolile, lasteaiale kui ka huvikoolile. Kõige tagasihoidlikumalt laekus hooldekodule hooldusteenuse osutamisest, sest tulusid oli planeeritud maksimaalse täituvusega.

Muude tulude osas on ülelaekumise % 25,8. Planeeritust palju rohkem on laekunud tulu hoiustelt, samuti tulu loodusressursside kasutamisest.

Kõige suurema osa eelarve tuludest, 55%, moodustavad mitmesugused toetused. See näitab ka seda, et põhiliste omavabatulude(tulu-, maa- ja ressursimaks) tase on võrdlemisi madal.

Eelarve kulud 2009.

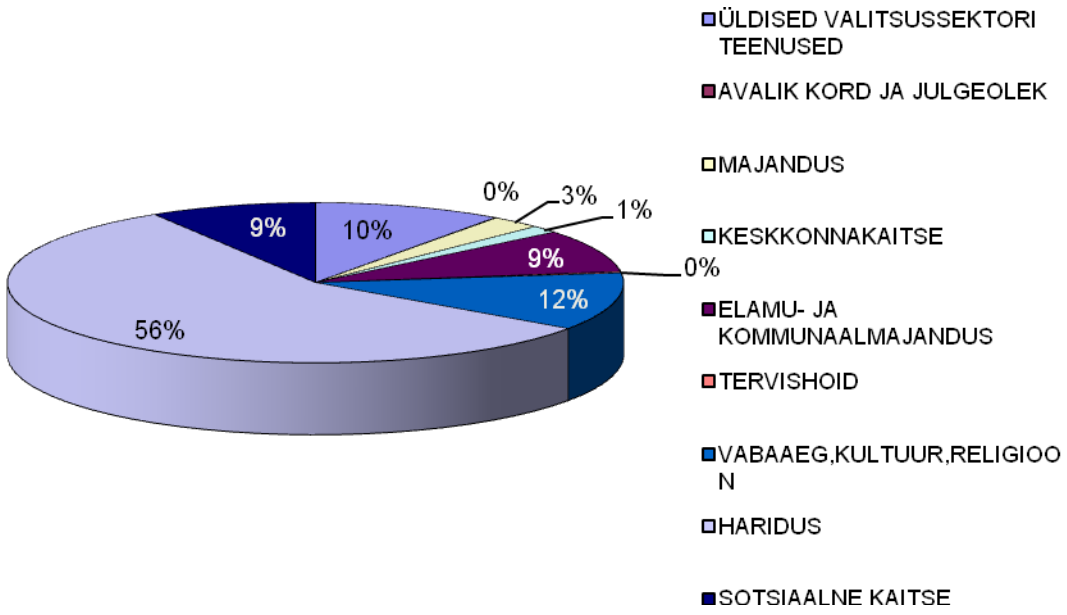

Eelarve kuludest moodustavad kõige suurema osa jätkuvalt kulud haridusele – 56%.

Saarde vallas tegutsevad kolm lasteaeda - Tihemetsa lasteaed, Tali lasteaed ja Kilingi-Nõmme lasteaed "Krõll", kaks põhikooli - Tihemetsa Põhikool ja Tali Põhikool ning Kilingi-Nõmme Gümnaasium.

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis on 409 õpilast, 47 pedagoogi ja 21 klassikomplekti. Kilingi-Nõmme Gümnaasium on maakonnas tunnustatud jätkusuutlik kool. Kilingi-Nõmme Gümnaasium on traditsioone hoidev, teadmisi, keskkonnahoidu, säästlikkust väärtustav ja tahet kasvatav õppening loomekeskkond, kus võimaldatakse õpilase mitmekülgset arenemist. Eesmärgiks on ka kindlasti meelitada gümnaasiumiastmesse õppima noori väljastpoolt omavalitsuse territooriumi, selleks pakkudes heal ja kvaliteetsel tasemel õpilaskodu teenust. Gümnaasiumi õpikeskkonna parandamiseks investeeriti 2009. aastal 7,2 miljonit krooni, mille eest rekonstrueeriti algklasside maja, teostati põhihoone vundamendi hüdroisolatsioonitööd, majaümbruse asfalteerimine, põhihoone garderoobi remont ja sisustamine, õpilaskodu katuse vahetamine ja õpilaskodu ventilatsiooni parandamine. EAS-ilt laekus renoveerimistöödeks 5,8 miljonit krooni. Gümnaasiumi staadioni rekonstrueerimise eelprojektile kulutati 90 tuhat krooni. Projekti teostamisega on kavas alustada 2012.aastal. 2010-ndaks aastaks suuremaid investeeringuid pole kavandatud. Lõpetatakse tulekindlate vaheuste paigaldus gümnaasiumi hoones.

Tali põhikoolis on 51 õpilast, 11 pedagoogi ja 5 klassikomplekti. Probleemiks on esimesse klassi astuvate õpilaste vähene arv, mis tingib ka õpilaste üldarvu vähenemise.

2009.aastal toimus Tali Põhikooli vihmaveesüsteemi väljavahetamine, välistrepi remont ja 4 klassiruumi põrandate vahetamine. Remonditöödeks kulutati 141,2 tuhat krooni. Suuremaid remonte 2010.aastaks planeeritud pole.

Tihemetsa Põhikoolis on 58 õpilast, 16 õpetajat, 6 klassikomplekti. Probleemiks, nii nagu Tali Põhikoolis, on esimesse klassi astuvate laste vähene arv, mis põhjustab ka õpilaste üldarvu vähenemise ja seega ka riigipoolse rahastamise vähenemise.
2009.aastal remonditi koridore, klassiruume ja garderoobi, milleks kulutati 33 tuhat krooni. Samas mahus remondiga jätkatakse ka 2010.aastal.

Kilingi-Nõmme lasteaias "Krõll" on 112 lasteaia kohta, millest on täidetud 109, õpetajaid on 16. 2009.aastal teostati Kilingi-Nõmme lasteaias "Krõll" kahe rühmaruumi WC-de remont, milleks kulutati 208,7 tuhat krooni. Valmis ka uus mänguväljak, mille rajamiseks kulutati 452,9 tuhat krooni.
Projekti toetas EAS 344 tuhande krooniga. 2010.aasta eelarves on remondiks eraldatud 200 tuhat krooni. Vaja on jätkata sanitaarsõlmede remonti, samuti on vaja algust teha uue piirdeaia rajamisega, millele loodetakse leida rahalisi vahendeid projektide kaudu.

Tihemetsa lasteaias on 18 lasteaia kohta, millest täidetud 4, õpetajaid on 2. Arvestades asjaolu, et Tihemetsa lasteaia edasine tegevus on muutunud ebaotstarbekaks, on Saarde Vallavolikogu 17.12.2009 otsustanud lõpetada Tihemetsa lasteaia tegevuse alates 01.06.2010. Piirkonna lastel on võimalus omandada alusharidus Kilingi-Nõmme lasteaias „Krõll".

Tali lasteaias on 12 lasteaia kohta, millest on täidetud 11, õpetajaid on 2. Lasteaed asub Tali põhikooliga ühes majas.

Vabaajale, kultuurile, spordile on kogu eelarvest suunatud 12 %.
2009.aasta oli kõige atraktiivsem eelkõige spordi valdkonnas. Käima on lükatud Kilingi-Nõmme spordihoone oma üritustega.
Endiselt pakub sportimisvõimalusi ka Tihemetsa spordihoone. Hoone rendileping lõppes 2009.a. detsembris. Volikogu otsusega on hoone taotletud vallale.
2009.aastal eraldas vald valgustatud tervisespordiraja ehituseks omaosalusena 84 tuhat krooni. Ülejäänud raha, 756 tuhat krooni saadi PRIA toetuste programmist. Projekt teostati kodanikualgatuse korras läbi kohaliku mittetulundusühingu.
Seega oli talvel Saarde valla elanike kasutada kaks valgustatud suusarada, mida kasutati väga intensiivselt. Uute aladena tulid linnapäevade raames rammumehe võistlus ja algasid noorte jalgpallurite treeningud.
2010.aastal on spordile eelarvest küll vähem eraldatud, kuid kõigile huvigruppidele on minimaalne toetus tagatud.
2010.aasta sügisel toimuvad Kilingi-Nõmmes Euroopa meistrivõistlused koroonas, lisaks toimuvad traditsioonilised rammumehe ja triatloni võistlused.
Kultuurisektoris algas aasta traditsioonilise metsalaulu konkursiga. Läbi aasta on toimunud seenioride tantsu - ja lauluõhtud. Suvisel laulu - ja tantsupeol esindas meie valda 120 inimest. Suveaias on suvel toimunud rida teatrietendusi ja kontserte. Kandvamaks suveürituseks on juba kujunenud linnapäevad mitmesuguste tegevuste ja üritustega. Ka külaseltsid on enda initsiatiivil

läbi viinud mitmesuguseid üritusi. Siinkohal väärib enam äramärkimist Sigaste külakeskuse poolt nende küla esmamainimise 425.aastapäeva suurejooneline tähistamine.
Suurematest investeeringutest tuleb ära märkida Kilingi-Nõmme klubile uute lavakardinate soetamine 176 tuhande krooni eest ning uute laudade soetamine 64 tuhande krooni eest.
Raamatukogudele eraldati 2009.aasta eelarvest rohkem vahendeid raamatute soetamiseks, sest riigipoolne raamatute toetus vähenes. Allikukivi raamatukogus teostati 37 tuhande krooni eest koridori ning lugemissaali remonti.
2010.aasta tähtsamad üritused kultuurivallas on mais maakondliku laste laulupäeva korraldamine, jaanipäev koos vanasõidukite näitusega. Juulis toimuvad Schillingi festival ning linnapäevad.
2010.aasta eelarves on suveaia pinkide uuendamiseks eraldatud 100 tuhat krooni.
Külakeskuste tööd on 2010.aastal pisut ümberkujundatud. Rohkem on oodatud küladest tulev initsiatiiv. Ka on 2010.aastal eraldatud vahendid valla muuseumi tööle rakendamiseks Lodja postijaama baasil.

Kilingi-Nõmme Muusikakoolis on õpilasi 62, õpetajaid 8 ja õpperühmi 9.
2009. aastal remonditi I ja II korruse vaheline koridor, milleks kulutati 83 tuhat krooni.
2010.aastal muusikakooli remonti teostada pole võimalik.

9% eelarvest kasutati sotsiaalseks kaitseks. Sotsiaalse kaitse vallas on palju ära tehtud sotsiaalse kaitse arendamiseks.
Endiselt tegutsevad 2 päevakeskust, mis on hästi kasutamist leidnud nii vanemate inimeste kui laste hulgas. Päevakeskustes tegutsevad mitmed huviringid. Päevakeskustele kulutati kokku 625 tuhat krooni.
Vallal on olemas hooldekodu, kus on 10 kohta. Täidetud oli aasta jooksul vaid keskmiselt 8 kohta, s.h Saarde valla elanikke nende hulgas 6.
Eelarves on ettenähtud toetused erinevatele sotsiaalsetele gruppidele, koduhooldus abivajajatele. Ka maksab vald hooldusteenuse eest hooldusasutustele.
2010.aastal jätkab vald eelnevaga samal tasemel sotsiaalse kaitse teenuse pakkumist. Mõningaid ümberkorraldusi on tehtud toetuste maksmise korras.

Majandusele, keskkonnakaitsele ning elamu - ja kommunaalmajandusele kulutati eelarvest kokku 13%.
2009.a.kulutati teede korrashoiule 1,5 miljonit krooni. Raudkivikillustikuga pinnati Lavi tee ning Pärnu tänav. Kruusa veeti valla teedele 632 m^3. Peale teede remonditi hulgaliselt teetruupe. Teedele 2009.aastal eraldatud riigipoolne toetus 1,1 miljonit krooni viidi üle 2010.aastasse, sest esialgselt kavandatud kesklinna vee - ja kanalisatsioonitorustike rekonstrueerimise järgset tänavate remonti polnud võimalik teostada.

Elamu-ja kommunaalmajanduses on prioriteediks valla ühisvee-ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine ja uuendamine. Ehituse leping Facio Ehituse AS –iga sõlmiti märtsis 2009 ning lõpetati septembris 2009 ehitustööde praagi tõttu. Kokku oli võimalik akteerida rekonstrueerimistöid 2,7 miljoni krooni ulatuses, millest 2,5 miljonit krooni saadi KIK-ilt toetusena. 2010.aasta jaanuaris kuulutati välja uus riigihange ÜVK rekonstrueerimiseks Kilingi-Nõmme kesklinnas. Hanke võitjaks kuulutati Merko Ehitus AS ja Merko Infra AS ühispakkumus. Lepinguline maksumus on 10,4 miljonit krooni, millest 87% tuleks KIK-ilt toetusena.

Samuti valmis kogu Kilingi-Nõmme linna, Saarde ja Lavi küla ühisvee - ja kanalisatsiooni eelprojekt koos geodeesilise mõõdistusega. Selleks kulutati 536 tuhat krooni.
2009.aastal taastati 2008. aasta detsembris tulekahjus hävinud sotsiaalmaja. Ehitusele kulutati 929,3 tuhat krooni, kindlustushüvitisena saadi 919,3 tuhat krooni.

Tänavavalgustuse parandamiseks on ehitatud uusi liine Kilingi-Nõmme linna, samuti keskusest eemale Veeliksele ja Voltveti teele.
Hajaasustuse veeprogrammi raames saadi toetusena 150 tuhat krooni ja vallal oli kohustus samaväärselt toetust pakkuda kuuele toetuse taotlejale veeprobleemide lahendamiseks.
Ka 2010.aastal on vald andnud garantii 100 tuhande krooni eraldamiseks hajaasustuse veeprogrammi toetusteks.

Valla tegevustulemiks kujunes 2009. aastal 400 tuhat krooni kahjumit (2008.a.8,1 miljonit kasumit). Tulude laekumine vähenes eelneva perioodiga 12,4%, kulud vähenesid aga ainult 2%. Ilmselt tuleb edaspidi kulude kärpimisele kiiremini reageerida. Eelarve tasakaalustamiseks on kasutatud liigselt reserve.
Võlakoormus moodustas 2009.a.lõpu seisuga 44,8% puhastatud eelarvest, mis võimaldab kaugemas tulevikus suuremate projektide teostamiseks ka vähesel määral laenuvahendeid kasutada.
2010. aasta eelarve mahuks on 63,5 miljonit krooni, mis on 2009.aasta esialgsest eelarvest 10,6% väiksem. Investeeringuteks on eraldatud 5,7% eelarve mahust, reservfondi aga arvatud 2,5% .

Saarde Kommunaali põhiliseks tegevusalaks on vee- ja kanalisatsiooniteenuste osutamine Saarde vallas. Lisaks pakkus Saarde Kommunaal 2009. aastal veel maastiku hoolduse ja korrashoiu teenust, autobusside transporti, autode ja traktorite teenust, saunateenust, tavandisaali kasutamist, hoonete ja objektide haldust ning korstnapühkimise teenust.
2009.a. tulud kokku olid 6,1 miljonit krooni, sellest 4,7 miljonit (77,9%) olid müügitulud ja 1,4 miljonit (22,1%) äritulud.
Vee- ja kanalisatsiooniteenustelt saadud tulu moodustas 2009.a. müügituludest 34,7% ja oli summaliselt 1,6 miljonit. Teenust osutatakse elanikele ja asutustele Saarde valla piirkonnas.
Vee tarbimine võrreldes eelneva aruandeperioodiga on vähenenud.
719,6 tuhat krooni ehk 15,2% müügituludest moodustab asutustele ja elanikele edasimüüdav elekter, kütteõli, soojusenergia ning muud ostetud materjalid ja teenustööd.

Saarde Kommunaal OÜ korraldab vastavalt lepingule valla õpilaste vedu ning tellimusreise. Bussiveoteenustelt saadav tulu moodustas kogu müügitulust 13,7%. Võrreldes eelneva perioodiga on teenuse tellimine vähenenud.
Kuna osaühing omab ise ja haldab ka Saarde vallale kuuluvaid hooneid ja objekte, siis saab ta ka rendi - ja üüritulu, mille osakaal müügitulust oli 5,8%. Muud müügiartiklid on väiksema osakaaluga.

Majandusaasta vältel soetati juurde põhivara 60,4 tuhande krooni eest, tööriistu ja masinaid 43 tuhande krooni eest.
2009.aastal teostas Saarde Kommunaal OÜ valla tellimusel Saarde pumbamaja rekonstrueerimistööd maksumuses 83,7 tuhat krooni. Mitmetes pumbamajades asuvatel

veepuhastusseadmetel vahetati välja täitematerjal, milleks kulutati 45,5 tuhat krooni. Tihemetsa veetrassi remont läks maksma 50 tuhat krooni. Kilingi-Nõmme biopuhastusjaamas rekonstrueeriti mudatahendusväljak ja remonditi aeraatorid 23,6 tuhande krooni eest.
Kommunaali kasumiks kujunes majandusaastal 641,8 tuhat krooni. Tulusid on suudetud võrreldes eelneva perioodiga rohkem teenida 4 % võrra ning kulude osa on vähenenud 2,5%.
Prioriteediks aastatel 2010 kuni 2013 on Ühtekuuluvusfondi rahastustaotluse esitamine ning finantsvahendite taotlemine. Antud fond rahastab ainult veeettevõtte poolt esitatud taotlusi. 2010.aastal plaanib Saarde Kommunaal OÜ müüa mõned kinnistud. Tegu on põhivaraga, mis nõuab kapitalimahukaid investeeringuid ja millelt üüri ja rendiga saadav tulu ei kata kulutusi.

2010. majandusaastal jätkatakse vee- ja kanalisatsiooniteenuste, autobusside transportteenuste osutamist, autode ja traktorite teenustööde pakkumist, elamute ja üürimajade haldamist, saunateenuste osutamist, kalmistu hooldustöid ja tavandisaali kasutust ning muude mitmesuguste ühekordsete teenustööde pakkumist.

SA Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskus peamiseks tegevusalaks on osutada hooldusravi teenust (vastavalt haigekassa lepingule), tasulist hooldusteenust, tervise edendust ja muid tervishoiuga seotud projekte. Tervishoiuameti poolt on välja antud tegevusload kuni 25.02.2013 tegutsemiseks hooldushaiglana ja laboratooriumi ning röntgeni teenuste osutamiseks. Eesti Haigekassa Pärnu osakonnaga on sõlmitud hooldusravi leping.
Aruandeaastal moodustasid sihtasutuse tulud 6,6 miljonit krooni, vähenedes aastaga 115,9 tuhande krooni võrra. Samas on oluline märkida, et võrreldes eelmise aastaga suurenesid tulud hooldusraviteenusest 8,5 tuhat krooni ja vähenesid sihtotstarbelised toetused 105 tuhat krooni.

Tulud hooldusteenusest moodustasid 6,2 miljonit krooni, sealhulgas haigekassa lepingust tulenevalt 3,5 miljonit, omavalitsuse hüvitused vanurite hooldamiseks 497 tuhat krooni, vanurite tasuline hooldus 2,2 miljonit krooni. Röntgeni ja laboratooriumi teenused olid 148 tuhat krooni. Aasta lõppes positiivse tulemiga 698,9 tuhat krooni. Kuna haigla hoone on suhteliselt suur, renditakse ruume perearstidele ja teistele meditsiiniasutustele. Renditulusid saadi 80 tuhat krooni.

Maja täituvus oli jätkuvalt hea, aasta keskmine 47,2 hoolealust päevas (eelmisel aastal 51,8).
Aruandeaastal uuendati II korruse põrand ja vahetati koridoride uksed tulekindlalt suletavateks. Tulenevalt tuleohutuse nõuetest plaanitakse järgmisel aastal soetada süsteemi varuväljapääsu uste automaatseks avanemiseks tulekahju korral ning remontida ka I ja II korruse pesuruumid.

2010. aastal jätkatakse samadel tegevusaladel – hooldusraviteenuse osutamiseks on maksimaalselt 60 voodikohta. Tasulise hoolduse nõudlus suureneb pidevalt, kuid samas sõltub tervisekeskuse tegevus oluliselt haigekassa lepingu mahust.
Aruandeaastal töötas sihtasutuses keskmiselt 28,5 töötajat ja palgakulud moodustasid 2,9 miljonit krooni, olles ligilähedaselt samas mahus võrreldes eelmise aastaga. Üldise majanduslanguse tingimustes on püütud täita tervishoiutöötajate palgakokkulepet, sest töötajate palgatase on oluliseks eelduseks teenuse kvaliteedi tõstmisel läbi kvalifitseerituma tööjõu valiku.

Saarde Kommunaal OÜ ja Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskuse finantsnäitajad on toodud lisas 2.

Konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruanne

Tegevjuhtkonna deklaratsioon

Saarde Vallavalitsus kinnitab oma vastutust lehekülgedel 15 kuni 50 toodud Saarde valla ja tema valitseva mõju all olevate üksuste 2009.a. konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise eest ja kinnitab oma parimas teadmises, et:

1) konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud arvestuspõhimõtted on vastavuses Eesti hea raamatupidamistavaga;
2) konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt Saarde valla konsolideerimisgrupi ja konsolideeriva üksuse finantsseisundit, majandustulemust ja rahavoogusid;
3) konsolideerimisgrupp ja konsolideeriv üksus on jätkuvalt tegutsevad.

Kalle Song
vallavanem 07.05.2010

Andres Kukk
vallavalitsuse liige 07.05.2010

Anne Saar
vallavalitsuse liige 07.05.2010

Konsolideeritud bilanss
tuhandetes kroonides

	Lisa	**31.12.2009**	**31.12.2008**
Varad			
Käibevara			
Raha ja pangakontod	3	15184	15618
Maksunõuded	4	2382	2897
Muud nõuded ja ettemaksed	5	717	1004
Varud	6	214	270
Käibevara kokku		18497	19789
Põhivara			
Pikaajalised finantsinvesteeringud	7	6	6
Pikaajalised maksunõuded	4	30	0
Pikaajalised ettemaksed	8	37	77
Kinnisvarainvesteeringud	9	8344	7534
Materiaalne põhivara	10	167898	117275
Põhivara kokku		176315	124892
Varad kokku		**194812**	**144681**
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Võlad tarnijatele		1071	678
Võlad töövõtjatele		5110	5349
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	11	1699	2157
Laenukohustused	12	1137	1374
Lühiajalised kohustused kokku		9017	9558
Pikaajalised kohustused			
Sihtfinantseerimine	13	68	80
Laenukohustused	12	25444	26583
Pikaajalised kohustused kokku		25512	26663
Kohustused kokku		34529	36221
Netovara			
Reservid		130	130
Akumuleeritud ülejääk		159320	99633
Aruandeperioodi tulem		833	8697
Netovara kokku		160283	108460
Kohustused ja netovara kokku		**194812**	**144681**

Konsolideeritud tulemiaruanne
tuhandetes kroonides

	Lisa	**2009**	**2008**
Tegevustulud			
Saadud toetused	13	39024	44692
Maksud	4	26021	30686
Kaupade ja teenuste müük	14	11863	11419
Muud tulud	15	1288	953
Tegevustulud kokku		**78196**	**87750**
Tegevuskulud			
Tööjõukulud	16	-39098	-40488
Majandamiskulud	17	-19977	-22496
Põhivara amortisatsioon	9,10	-6360	-5436
Antud toetused	18	-5845	-5767
Muud tegevuskulud	19	-4996	-4978
Tegevuskulud kokku		**-76276**	**-79165**
Tegevustulem		**1920**	**8585**
Finantskulud			
Intressikulud	12	-1634	-649
Tulu hoiustelt ja väärtpaberitelt	3	548	762
Muud finantskulud	12	-1	-1
Finantskulud kokku		-1087	**112**
Aruandeperioodi tulem		**833**	**8697**

Konsolideeritud rahavoogude aruanne
tuhandetes kroonides

	Lisa	**2009**	**2008**
Rahavood põhitegevusest			
Tegevustulem		1920	8585
Korrigeerimised			
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	9,10	6360	5436
Sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	13	-8969	-9509
Põhivara sihtfinantseerimise amortisatsioon	13	-12	-13
Kasum/kahjum põhivara müügist	15	-9	-6
Kokku korrigeeritud tegevustulem		-710	4493
Käibevarade netomuutus		867	-153
Kohustuste netomuutus		-303	2220
Kokku rahavood põhitegevusest		**-146**	**6560**
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud põhivara soetamisel	10	-5474	-6991
Tasutud kinnisvarainvesteeringute eest	9	-734	-210
Laekunud põhivara müügist	9,15	49	155
Laekunud intressid ja muu finantstulu	3	548	762
Kokku rahavood investeerimistegevusest		**-5611**	**-6284**
Rahavood finantseerimistegevusest			
Laenude tagasimaksed	12	-807	-786
Kapitalirendi tagasimaksed	12	-569	-226
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	10,13	8334	6214
Makstud intressid	12	-1634	-649
Makstud muud finantskulud	12	-1	-1
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		**5323**	**4553**
Puhas rahavoog		**434**	**4829**
Raha ja selle ekvivalendid perioodi algul	3	15618	10789
Raha ja selle ekvivalentide muutus		434	4829
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpul	3	15184	15618

Konsolideeritud netovara muutuste aruanne
tuhandetes kroonides

	Lisa	Reservid	Akumuleeritud ülejääk	Kokku netovara
Saldo seisuga 31.12.2007		**130**	**98444**	**98574**
Põhivara ümberhindlus			1189	1189
Aruandeperioodi puhastulem			8697	8697
Saldo seisuga 31.12.2008		**130**	**108330**	**108460**
Põhivara ümberhindlus	9,10		50990	50990
Aruandeperioodi puhastulem			833	833
Saldo seisuga 31.12.2009		**130**	**160153**	**160283**

Lisad konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruandele

Lisa 1 Konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

Käesolev konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga. Hea raamatupidamistava tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Selle põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid ning riigi raamatupidamise üldeeskirjas sätestatud nõuded.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumuse printsiibist, v.a. olulised enne 1995.a. soetatud kinnisvarainvesteeringud ja materiaalne põhivara, mis on kajastatud ühekordselt ümberhinnatud väärtuses.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tuhandetes Eesti kroonides. Valla eelarve täitmise aruanne on koostatud kroonides.

Konsolideerimine
Valitseva mõju all olevateks üksusteks on loetud äriühing ja sihtasutus (vt. lisa 2), milles Saarde Vallavalitsus omab mõjuvõimu määrata investeeringuobjekti finants- ja tegevuspoliitikat. Äriühingute puhul eeldatakse valitseva mõju olemasolu tavaliselt siis, kui emaettevõtte osalus on üle 50 %. Valitseva mõju all olev sihtasutus on asutatud Saarde Vallavalitsuse poolt ning selle nõukogu liikmed määrab vallavalitsus.
Valitseva mõju all olevate üksuste tegevus kajastub konsolideeritud aruandes alates valitseva mõju tekkimisest kuni selle katkemiseni.
Valitseva mõju all olevate üksuste soetamist kajastatakse ostumeetodil, väljaarvatud ühise kontrolli all toimivad ühendused, mida kajastatakse nende raamatupidamisväärtuses. Valitseva mõju all olevate üksuste finantsnäitajad on konsolideeritud aruannetes liidetud rida - realt meetodil, kusjuures konsolideerimisel hõlmatud üksuste omavahelised nõuded, kohustused, tulud ja kulud on elimineeritud.

Osalused konsolideerimata aruannetes
Saarde Vallavalitsuse konsolideerimata aruandes (lisa 21) on osalused valitseva mõju all olevates üksustes kajastatud tuletatud soetusmaksumuses. Tuletatud soetusmaksumuseks loetakse kuni 31.12.2003 soetatud osaluste korral nende väärtus kapitaliosaluse meetodil ning peale 31.12.2003 soetatud osaluste korral nende soetusmaksumus. Tuletatud soetusmaksumus hinnatakse alla, kui osaluse objekti omakapitalist aruandekohuslasele kuuluv osa (valitseva mõju all olevate sihtasutuste ja mittetulundusühingute korral nende omakapital tervikuna) on langenud allapoole osaluse bilansilisest väärtusest. Kajastatud allahindlusi taastatakse järgmistel perioodidel, kuid mitte kõrgemale tuletatud soetusmaksumusest.

Varade ja kohustuste jaotus lühi- ja pikaajalisteks
Varad ja kohustused on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtudes sellest, kas vara või kohustuse eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvestatuna bilansikuupäevast.

Raha ja raha ekvivalendid

Bilansis kajastatakse raha ja pangakontode kirjel kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke ning lühiajalisi või katkestatavaid tähtajalisi deposiite.
Deposiitidelt ja arvelduskontolt bilansikuupäevaks kogunenud laekumata intressid kajastatakse viitlaekumistena.

***Finantsvara ja –koh*ustused**

Finantsvaraks loetakse raha, lühiajalisi finantsinvesteeringuid, nõudeid ostjate vastu ja muid lühi- ja pikaajalisi nõudeid. Finantskohustuseks loetakse tarnijatele tasumata arveid, viitvõlgasid ja muid lühi-ja pikaajalisi võlakohustusi.

Finantsvara ja –kohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara või – kohustuse eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara või – kohustusega otseselt seotud tehingukulutusi.
Finantskohustused kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui ettevõte kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolele üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest. Finantskohustus eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.
Finantsvara oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt väärtuspäeval st. päeval, mil ettevõte saab ostetud finantsvara omanikuks või kaotab omandiõiguse müüdud finantsvara üle.

Maksu-, lõivu-, trahvi- ja muud nõuded

Nõudeid kajastatakse bilansis nõudeõiguse tekkimise momendil ning hinnatakse lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Võimaluse korral hinnatakse iga konkreetse kliendi laekumata nõudeid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on bilansis alla hinnatud. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena.
Nõue loetakse lootusetuks, kui tegevjuhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude kogumiseks. Lootusetud nõuded on bilansist välja kantud.
Pikaajalised nõuded kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses, kusjuures nominaalmaksumus kajastatakse eraldi lühi- ja pikaajalise osana.

Ettemaksed

Ettemakse kajastatakse raamatupidamises esmalt vastava ettemaksesumma ülekandmisel. Ettemaksed tulevaste perioodide kulude eest kajastatakse kuluna perioodis, mille eest ettemakse tehti. Arvestuse lihtsustamise eesmärgil on lubatud kanda tulevaste perioodide kulu koheselt kuluks, kui arvel või teatisel kajastatud ettemakse summa on väiksem kui 30 000 krooni (ilma käibemaksuta).

Varud

Varudena on kajastatud haridus- ja tervishoiuasutuste sööklates olevad toiduained ja konsolideerimisgruppi kuuluvate üksuste küttevarud ning materjalid.

Varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja muudest soetamisega seotud otsestest kulutustest. Varude jäägi hindamisel kasutatakse põhiliselt FIFO meetodit.

Finantsinvesteeringud

Pikaajaliste finantsinvesteeringutena kajastatakse väärtpabereid, mida tõenäoliselt ei müüda lähema 12 kuu jooksul (v.a. investeeringud tütar-ja sidusettevõtetesse).
Finantsinvesteeringud aktsiatesse ja muudesse omakapitaliinstrumentidesse (v.a. osalused tütar-ja sidusettevõtjates), millest grupp omab alla 20%, kajastatakse nende soetusmaksumuses, kuna nende õiglast väärtust pole võimalik usaldusväärselt hinnata. Finantsinvesteeringute oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt tehingupäeval.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringutena kajastatakse selliseid kinnisvaraobjekte (maad või hooneid), mida hoitakse väljarentimise või turuväärtuse tõusmise eesmärgil ja mida konsolideerimisgrupp ega ükski teine avaliku sektori üksus ei kasuta oma põhitegevuses. Kinnisvarainvesteeringuid kajastatakse soetusmaksumuse meetodil (soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud allahindlused).

Konsolideerimisgrupp kasutab kinnisvarainvesteeringute amortiseerimisel lineaarset meetodit, kasutades materiaalse põhivara gruppidele määratud amortisatsiooninorme.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 30 000 kroonist.

Põhivara rekonstrueerimisväljaminekud, mis pikendavad vara kasulikku tööiga ning tõstavad vara kvaliteeti või tööjõudlust üle algselt arvatud taseme, kapitaliseeritakse bilansis põhivarana. Põhivara remondi- ja hoolduskulud, mis tehakse eesmärgiga säilitada vara esialgset taset, kajastatakse nende kulude tekkimisel aruandeperioodi kuludes.

Põhivara soetusmaksumusse arvatakse kulutused, mis on vajalikud selle kasutuselevõtmiseks, v.a. soetusega kaasnevad maksud, lõivud, laenu-, koolitus- ja lähetuskulud, mis kajastatakse kuluna.
Põhivarasid kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi norm määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle hinnangulisest kasulikust elueast. Kui põhivara koosneb erineva hinnangulise kasuliku elueaga komponentidest, mille soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt hinnata, võetakse komponendid eraldi arvele.

Uue põhivara kulumi normid aastas on põhivara gruppidele järgmised:

- Hooned 1,2 - 6,0
- Rajatised 2,0 - 20,0
- Masinad ja seadmed 8,0 - 30,0
- Transpordivahendid 20,0
- Infotehnoloogilised seadmed ja arvutustehnika 30,0
- Mööbel 10,0 -15,0
- Muu põhivara 5,0 - 40,0

Maad ja kunstiväärtusi, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei amortiseerita.

Põhivara ja kinnisvarainvesteeringute ümberhindlus

Põhivara ja kinnisvarainvesteeringuid hinnatakse ümber juhul, kui objekti õiglane väärtus erineb oluliselt tema bilansilisest jääkväärtusest, tingituna vähemalt ühest asjaolust:
1) põhivara ja kinnisvarainvesteeringu objekt on soetatud 1995 aastal või varem;
2) põhivara ja kinnisvarainvesteeringu objekti tegeliku soetusmaksumuse kohta puuduvad korrektsed andmed, sealhulgas juhul, kui see on vara omanikule üle antud ümberkorralduste käigus, kusjuures saajal puuduvad korrektsed andmed selle soetusmaksumuse kohta.

Ümberhinnatud väärtust loetakse uueks soetusmaksumuseks ning senine soetusmaksumus ja akumuleeritud kulum elimineeritakse. Erinevused kajastatakse põhivara akumuleeritud ülejääkides (puudujääkides).

Vastavalt "Riigi raamatupidamise üldeeskirja" § 45 lõige 6 on lubatud ümberhindlust viia läbi üldjuhul kuni 31.12.2005. Kui see jäi teatud põhjustel selleks kuupäevaks läbi viimata, tuleb seda teha esimesel võimalusel järgmistel perioodidel.
Seoses konsolideerimisgrupis põhivarade korrastamisega ja maareformi kestmisega, jätkus varade ümberhindlus ka 2009.aastal. Hooned on hinnatud kulumeetodil s.o hoonete hind on määratud analoogse hoone ehituseks vajalike keskmiste kulutuste järgi seisuga november 2009. Maa arvelevõtmiseks kasutatakse maa maksustamishinda.

Renditud varad

Kapitalirendiks loetakse rendisuhet, mille puhul kõik vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Ülejäänud rendilepingud käsitletakse kasutusrendina.
Kapitalirendi alusel renditud vara kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas. Kapitalirendi tingimustele renditud varasid amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, välja arvatud juhul, kui ei eksisteeri piisavat kindlust, kas rentnik omandab rendiperioodi lõpuks vara omandiõiguse - sellisel juhul amortiseeritakse vara kas rendiperioodi jooksul või kasuliku eluea jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem. Makstavad rendimaksed jagatakse intressikuluks ja kohustust vähendavateks põhiosa tagasimakseteks.
Kasutusrendi maksed kajastatakse kuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.
Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muu põhivaraga. Kasutusrendist saadav tulu kajastatakse ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

Laenukohustused
Laenukohustused kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Kapitalirendikohustused kajastatakse laenukohustustena vastavalt renditud varade kajastamise kohta antud selgitusele.

Sihtfinantseerimine
Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega seotud toetusi. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna või kuluna enne, kui toetuse saaja on teinud kulutused, milleks sihtfinantseerimine oli ette nähtud, ning eksisteerib piisav kindlus, et sihtfinantseerimine leiab aset.

Sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, mille järgi kajastatakse nii saadud sihtfinantseerimist kui ka selle arvel tehtud kulusid või põhivara soetust mõlemaid eraldi.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist ning tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega .

Sihtfinantseerimise korral põhivara soetamiseks võetakse vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses, sihtfinantseerimise summa aga kajastatakse samal ajal kas bilansis kohustusena (gruppi kuuluvad kasumit taotlevad äriühingud) või tuluna (ülejäänud grupi üksused). Konsolideerimisgruppi kuuluvad kasumit taotlevad üksused amortiseerivad sihtfinantseerimise kohustuse tuludesse soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

Kassareserv
Kassareserv on moodustatud volikogu otsusega akumuleeritud tulemist eesmärgiga tagada vallavalitsuse likviidsus. See väljendab ühtlasi likviidse rahana hoidmisele kuuluvat summat, mida võib kasutada aruandeaasta kestel laekumiste viibimisel eelarveliste kulude katmiseks, kuid see tuleb vähemalt aruandeaasta lõpuks rahana taastada.

Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamine
Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Eesti Panga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed finantsvarad ja –kohustused ning mittemonetaarsed finantsvarad ja - kohustused, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, on bilansipäeva seisuga ümber hinnatud Eesti kroonidesse bilansipäeval ametlikult kehtinud Eesti Panga valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on tulemiaruandes kajastatud perioodi tulu ja kuluna.

Maksude arvestus
Põhivara või varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud (näiteks käibemaks, juhul kui ostjaks on mittekäibemaksukohustuslane) on kajastatud soetamishetkel kuluna ning neid ei kajastata varade soetusmaksumuse koosseisus. Residendist äriühing maksab tulumaksu dividendide või muude kasumieraldistena jaotatud kasumilt nende väljamaksmisel rahalises või mitterahalises vormis. Saarde vallal puudub otsus dividendide väljamaksmiseks.

Konsolideerimisgruppi kuuluva käibemaksukohustuslase 2009.a. makstava käibemaksu mahaarvutamisel kasutatav proportsioon on 94 %.

Tulude arvestus
Kogutud maksude, lõivude, trahvide ja muud tulud võetakse arvele tekkepõhiselt vastavalt esitatud maksudeklaratsioonidele ja muudele tulu tekkimist kajastavatele dokumentidele. Toodete müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel.
Intressitulu kajastatakse lähtudes vara sisemisest intressimäärast.

Kulude arvestus
Kulusid kajastatakse tekkepõhiselt. Põhivara või varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud, sh. käibemaks, mida ei saa arvata sisendkäibemaksuks, kajastatakse soetamishetkel kuluna tulemiaruande kirjel Muud tegevuskulud.

Rahavoogude aruanne
Aruande koostamisel on laekumised ja väljamaksed rühmitatud nende eesmärgi järgi põhitegevuse, investeerimistegevuse ja finantseerimistegevuse rahavoogudeks.

Põhitegevuse rahavood on leitud kaudsel meetodil - on korrigeeritud tegevustulemit, elimineerides mitterahaliste tehingute mõju ja põhitegevusega seotud käibevarade ja lühiajaliste kohustuste saldode muutused.

Investeerimis- ja finantseerimistegevusest tulenevad rahavood on kajastatud otsemeetodi kohaselt.

Seotud osapooled
Seotud osapoolteks loetakse Saarde valla volikogu ja valitsuse liikmed ning asutuste juhid, kellele on antud õigus iseseisvalt lepinguid sõlmida, konsolideerimisgruppi kuuluvate sihtasutuste ja äriühingute nõukogude ja juhatuste liikmed, kõigi eelpool loetletud tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete lähedased pereliikmed, samuti ka nende valitseva ja olulise mõju all olevad sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud.

Potentsiaalsed varad ja kohustused
Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustuseks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades potentsiaalsete kohustustena.
Potentsiaalne vara on võimalik vara, mille realiseerumine ei ole kindel.
Potentsiaalsete kohustuste üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Eelarve täitmise aruanne

Eelarve täitmise aruanne on koostatud vallavalitsuse kohta (konsolideerimata). Kulude täitmise arvestusel on rakendatud osalist tekkepõhisuse printsiipi. Tulemiaruande tekkepõhistest kuludest on erinevused järgmised:

1)põhivara soetused ja kapitalirendimaksed kajastatakse eelarve kuluna

2)amortisatsiooni eelarve täitmise aruandes ei kajastata

3)mitterahalisi tehinguid eelarve täitmise aruandes ei kajastata (keskraamatukogu kaudu saadud raamatud, projektid, mille puhul toetuse andja kandis raha otse tarnijale, puhkusereserv, ebatõenäoliste nõuete kulud, eelmisest perioodist ületulevate lõpetamata ehituskulude sulgemisel perioodikuludesse minevad summad).

Lisa 2 Konsolideerimisgruppi kuuluvad üksused

Käesolevas konsolideeritud aastaaruandes on rida-realt konsolideeritud valitseva mõju all olevad Saarde Kommunaal OÜ ja Kilingi - Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskus SA.

Saarde Kommunaal OÜ majandusnäitajad tuhandetes kroonides

	Seisuga 31.12.2009	**Seisuga 31.12.2008**
Tulud	6087	5796
Kulud	-5445	-5542
Kasum/kahjum	642	254
Varad perioodi lõpus	5981	5535
Kohustused perioodi lõpus	-1985	-2182
Netovara perioodi lõpus	3996	3353

Osaluse bilansiline väärtus vallavalitsuse bilansis seisuga 31.12.2008 oli 254 tuhat krooni ja aruandeperioodi lõpu seisuga oli osaluse väärtus sama.
Saarde Kommunaal OÜ kuulub 100%-liselt Saarde vallale.

Kilingi - Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskuse majandusnäitajad tuhandetes kroonides

	Seisuga 31.12.2009	**Seisuga 31.12.2008**
Tulud	6880	6957
Kulud	-6181	-6510
Kasum/Kahjum	699	447
Varad perioodi lõpus	3830	3328
Kohustused perioodi lõpus	-734	-931
Netovara perioodi lõpus	3096	2397

Osaluse bilansiline väärtus vallavalitsuse bilansis seisuga 31.12.2009 oli 199 tuh.krooni. Sihtasutus on moodustatud Saarde valla osalusel.

Lisa 3 Raha
tuhandetes kroonides

	31.12.2009	**31.12.2008**
Raha arvelduskontodel pangas	12671	13982
Sularaha kassas	25	26
Tähtajalised deposiidid	2488	1610
Raha ja selle ekvivalendid kokku	**15184**	**15618**

Hoiustelt saadud intressitulu oli 548 tuhat krooni(eelmisel perioodil 762 tuhat krooni). Hoiustelt tulu saamiseks on kasutatud nii üleöödeposiiti kui ka tähtajalist deposiiti.

Lisa 4 Maksunõuded ja maksutulud
tuhandetes kroonides

	Lühiajalised nõuded seisuga **31.12.2008**	Aruande-perioodi tulu	Aruande perioodi laekumised	Lühiajalised nõuded seisuga **31.12.2009**	Pikaajalised nõuded seisu-ga **31.12.2009**
Tulumaks	2680	22760	23120	2292	28
Maamaks	181	3261	3396	44	2
Kokku maksud	**2861**	**26021**	**26516**	**2336**	**30**
Keskkonnakasutusest tulenevad maksed	36	339	329	46	
Kokku	**2897**	**26360**	**26845**	**2382**	**30**

Lisa 5 Muud nõuded ja ettemaksed
tuhandetes kroonides

	31.12.2009	**31.12.2008**
Nõuded ostjate vastu	528	*777*
brutosummas	*583*	*810*
ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud	*-55*	*-33*
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	38	59
Makstud tagatisdeposiidid	2	0
Ettemakstud sihtfinantseerimine	149	168
Kokku muud nõuded ja ettemaksed	**717**	**1004**

Lisa 6 Varud
tuhandetes kroonides

	31.12.2009	**31.12.2008**
Küttevarud	164	173
Toiduained	24	42
Materjalide ja autokütuse ettemaksed	5	41
Materjalid	21	14
Varud kokku	**214**	**270**

Lisa 7 Pikaajalised finantsinvesteeringud

Kirjel on kajastatud Saarde Vallavalitsuse 0,34% osalus AS Eesti Veevärk. Saarde Vallavalitsusele kuulub 6 aktsiat a´ 1000 EEK.

Saarde valla osalusel on moodustatud veel Sihtasutus Saarkunda.
Sihtasutuse eesmärgiks on piirkondliku arengu edendamine ja piiriäärsete alade koostöö arendamine. 2009.aastal majandustegevust ei toimunud, kuna puudus finantseerimise skeem.

2007.a. asutati koostöös Häädemeeste vallaga Sihtasutus Põhja-Liivimaa Turism, mille eesmärgiks oleks arendada ja tutvustada Põhja-Liivimaad kui terviklikult arenenud puhke-ja turismiregiooni.
Aruandeaastal majandustegevus puudus.

Lisa 8 Pikaajalised ettemaksed

Pikaajaliste ettemaksete real on kajastatud transpordivahendite kasutusrendi puhul tehtud sissemakse seda osa, mis kantakse kuludesse rohkem kui aasta pärast.

Ettemaksete suurus aruandeperioodi lõpuks oli 37 tuhat krooni, eelneval perioodil 77 tuhat krooni.
Vt.ka lisa 17.

Lisa 9 Kinnisvarainvesteeringud
tuhandetes kroonides

	Jääk seisuga 31.12.2008	**Jääk seisuga 31.12.2007**
Soetusmaksumus perioodi alguses	7889	7836
Akumuleeritud kulum perioodi alguses	-355	-153
Jääkväärtus perioodi alguses	**7534**	**7683**
Aruandeperioodi liikumised		
Soetused	734	210
Ümberhindlus	384	35
Mahakandmine	-37	-192
Mahakandmise amortisatsioon	3	8
Müük	-42	0
Müüdud vara amortisatsioon	2	0
Amortisatsioon	-234	-210
Soetusmaksumus perioodi lõpus	8913	7889
Akumuleeritud kulum perioodi lõpus	-569	-355
Jääkväärtus perioodi lõpus	**8344**	**7534**

Renditulusid kinnisvarainvesteeringutelt saadi aruandeaastal 227 tuhat krooni(2008.a. 300 tuhat krooni). Elanikkonnale väljaüüritud pinnad on rohkem sotsiaalse abina käsitletavad kui tulu teenimiseks. Üürimäärad jäävad 1 - 6 krooni vahemikku m^2 eest.
Kinnisvarainvesteeringute hoolduseks kulutati aruandeaastal 60 tuhat krooni (2008.aastal 94 tuhat krooni).

Ümberhindluse real on kajastatud seni ümberhindamata korterite uus maksumus kokku 261 tuhat krooni ja kinnisvarainvesteeringutes kajastatud munitsipaliseeritud maade maksumus 123 tuhat krooni. Hooned on hinnatud kulumeetodil. Maa on hinnatud maksustamishinnas. Ümberhindlused teostati aruandeaasta lõpu seisuga.Varade hindamise teostas tunnustatud ehitus - ja kinnisvaraekspert.

Lisa 10 Materiaalne põhivara

tuhandetes kroonides

	Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu põhivara	Lõpetamata tööd ja ettemaksed	Kokku
Jääk 31.12.2007						
Soetusmaksumus	**4900**	**90768**	**3131**	**1403**	**3130**	**103332**
Akumuleeritud kulum	0	-16899	-1338	-765		-19002
Jääkväärtus	**4900**	**73869**	**1793**	**638**	**3130**	**84330**
Aruandeperioodi liikumised						
Soetused ja parendused		36091	256	1137	-760	36724
Saadud mitterahaline sihtfinantseerimine		88		170		258
Ümberhindlus	24	1130				1154
Ümberklassifitseerimine		74		594	-668	
Müüdud põhivara jääkväärtuse mahakandmine	-8	-98	-43			-149
Muu mahakandmine jääkväärtuses			-2			-2
Kulum ja allahindlus		-4462	-344	-234		-5040
Kokku liikumised	16	32823	-133	1667	-1428	32945
Jääk 31.12.2008						
Soetusmaksumus	**4916**	**128053**	**3127**	**3157**	**1702**	**140955**
Akumuleeritud kulum	0	-21361	-1467	-852		-23680
Jääkväärtus	**4916**	**106692**	**1660**	**2305**	**1702**	**117275**
Aruandeperioodi liikumised						
Soetused ja parendused	20	4631	39	150	676	5516
Saadud mitterahaline sihtfinantseerimine	90	503				593
Ümberhindlus	45	50561				50606
Kulum ja allahindlus		-5407	-328	-357		-6092
Kokku liikumised	155	50288	-289	-207	676	50623
Jääk 31.12.2009						
Soetusmaksumus	**5071**	**173907**	**3151**	**3275**	**2378**	**187782**
Akumuleeritud kulum		-16927	-1780	-1177		-19884
Jääkväärtus	**5071**	**156980**	**1371**	**2098**	**2378**	**167898**

Lõpetamata tööde ja ettemaksete real sisaldub ka kesklinna ühisveevärgi- ja kanalisatsioonitööde lõpetamata osa 2287 tuhat krooni.

Kalle Song
Vallavanem

2009.aastal hinnati põhivara ümber kokku 50,6 miljoni krooni eest. Varade hindamise teostas tunnustatud ehitus - ja kinnisvaraekspert. Hooned on hinnatud kulumeetodil. Ümberhindlused on teostud aruandeaasta lõpu seisuga. Maakatastrisse on kantud munitsipaliseeritud maid ja varem kajastamata maid 45 tuhande krooni eest. Maa on hinnatud maa maksustamishinnas.
Mitterahalise sihtfinantseerimise real on kajastatud Keskkonnaministeeriumilt ja Riigimetsa Majandamise Keskuselt saadud Lodja Postijaama kompleks koos maaga.

Rahavoogude aruandes kajastub materiaalse põhivara eest tasutud summana 5474 tuhat krooni, mis tuleneb järgmistest summadest:
1) aruandeaasta soetuste summa 5516 tuhat krooni
2)lahutatud sihtfinantseerimise arvel saadud põhivara summas 42 tuhat krooni, mille eest KIK tasus otse tarnijale ja mis ülaltoodud tabelis on kajastatud soetusena (mitte saadud mitterahalise sihtfinantseerimisena).
Vt.ka lisa 13.

Kapitalirendi tingimustel renditud varad	**Hooned ja rajatised**	**Masinad ja seadmed**	**Kokku**
Soetusmaksumus	26690	277	26967
Akumuleeritud kulum	-267	-76	-343
Jääkväärtus 31.12.2008	**26423**	**201**	**26624**
Soetusmaksumus			
Akumuleeritud kulum	-801	-49	-850
Jääkväärtus 31.12.2009	**25622**	**152**	**25774**

Lisa 11 Muud kohustused ja saadud ettemaksed
tuhandetes kroonides

	31.12.2009	**31.12.2008**
Maksukohustused	1463	1884
s.h. käibemaksu kohustus	27	18
sotsiaalmaksu kohustus	898	1181
üksikisiku tulumaksu kohustus	412	587
töötuskindlustusmakse kohustus	96	27
kogumispensionimaksete kohustus	0	42
erisoodustuse tulumaksu kohustus	3	4
loodusressursside kasutamise ja saastetasude kohustus	27	25
Muud kohustused	60	73
Sihtfinantseerimiseks saadud vahendid	176	200
Kokku muud kohustused ja saadud ettemaksed	**1699**	**2157**

Lisa 12 Laenukohustused

tuhandetes kroonides

	Järelejäänud tähtajaga					**KOKKU**	**KOKKU**
	Kuni 1. a.	**1-2 aastat**	**2-3 aastat**	**3-4 aastat**	**Üle 4.a.**	**pikaajaline osa**	
Jääk seisuga 31.12.2008	1374	**875**	**762**	**689**	**24257**	**26583**	**27957**
Pangalaenud	805	293	152	0	0	445	1250
Kapitalirent	569	582	610	689	24257	26138	26707
Jääk seisuga 31.12.2009	1137	**1004**	**689**	**654**	**23097**	**25444**	**26581**
Pangalaenud	293	150	0	0	0	150	443
Kapitalirent	844	854	689	654	23097	25294	26138

Informatsioon laenu-ja kapitalirendilepingute kaupa

Laenu andja	Lõpptähtaeg	Intressimäär	Alusvaluuta	Jääk		Intressikulu	
				31.12.2009	31.12.2008	2009	2008
Hansapank	31.12.2009	Euribor + 0,8 %	EUR	0	528	10	47
SEB	01.06.2011	Euribor + 1,5 %	EEK	443	722	25	56
Hansa Liising	30.05.2012	Euribor + 1,11 %	EUR	127	153	5	10
Sampo Liising	25.03.2010	5,8%	EEK	7	33	1	2
Riigi Kinnisvara	31.08.2028	Euribor + 0,7 %	EEK	26004	26521	1593	534

Muude finantskulude osa oli aruandeperioodil 1 tuhat krooni(2008.a. samuti 1 tuhat krooni).
Pangalaenude tagatiseks on valla eelarve tulud.
Kapitalirendikohustust tasuti kokku 569 tuhat krooni.

Lisa 13 Saadud toetused

tuhandetes kroonides

	2009	**2008**
a)Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks		
Sihtfinantseerimise kohustuse jääk perioodi algul	**80**	**93**
Perioodi liikumised		
Saadud tulu:		
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuselt	*5157*	*0*
gümnaasiumi remondiks	4813	0
lasteaed Krõll mänguväljaku rajamiseks	344	0
KIK-ilt	*2136*	*3037*
kesklinna ÜVK projektile	2094	0
pumplate rekonstrueerimiseks	42	78
komposteerimisväljakule	0	2959
Majandus-ja kommunikatsiooniministeeriumilt	*1083*	*4655*
teedele	1083	4260
Lasteaed Krõllile soojustamise projektiks	0	395
RMK-lt Lodja postijaama hooned	*503*	*0*
Keskonnaministeeriumilt Lodja postijaama maa	*90*	*0*
Kultuuriministeeriumilt	*0*	*798*
Kilingi-Nõmme Spordihoonele	0	500
Allikukivi kergliiklustee valgustusele	0	298
Haridus-ja Teadusministeeriumilt	*0*	*700*
sh.Tali põhikooli remondiks	0	700
Annetused Vabadussõja monumendi taastamiseks	0	319
Kokku sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	**8969**	**9509**
Põhivara sihtfinantseerimise vahendamine	175	169
Kokku tulemiaruandes kajastatud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	**9144**	**9268**
Sihtfinantseerimise kohustuse amortisatsioon	12	13
Sihtfinantseerimise kohustuse jääk perioodi lõpuks	68	**80**

	2009	**2008**
b)Saadud sihtfinantseerimine tegevuskuludeks		
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuselt gümnaasiumi remondi käibemaksuks	*955*	*0*
Haridus-ja Teadusministeeriumilt	*410*	*427*
õpilaskodule	410	427
KIK-ilt	*388*	*2809*
kesklinna ÜVK projektile	388	0
prügila sulgemiskavale	0	1753
komposteerimisväljakule	0	532

järvede puhastamiseks	0	510
Tali pumplale	0	14
Rahandusministeeriumilt	*118*	*76*
õppelaenu kustutamiseks	118	76
Rahvakultuuri Arenduskeskuselt lastekollektiivide juhendajatele	69	133
POL-ilt laulupeo transpordile	18	0
Muudelt residentidelt	*40*	*10*
toetus õpilasmalevale	7	10
Spordiliidult Jõud toetuseks	17	0
muusikakoolide liidult pilli soetamiseks	14	0
Kultuurkapitalilt lasteaed Krõllile	2	0
PRIA-lt koolipiimatoetuseks	34	41
Maavalitsuselt	*30*	*98*
lastehoiuteenus	13	81
ujumise algõpetuseks	12	9
alaealiste mõjutusvahenditeks	5	8
Sotsiaalministeeriumilt matusetoetusteks	8	0
SA Innovelt gümnaasiumile karjäärinõustamiseks	4	0
Tiigrihüppelt koolidele arvutite soetamiseks	0	200
Kaitseministeeriumilt ausambale	0	40
Kultuuriministeeriumilt	*0*	*31*
Vardja rehielamule	0	31
Kokku tulemiaruandes kajastatud sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	**2074**	**3865**

c) Saadud muud toetused

riigieelarvest tasandusfondi	27685	30986
riigipoolne raamatukoguraamatute finantseerimine	109	150
Kokku saadud toetused	**39024**	**44692**

Riigieelarvest saadud maksed tasandusfondi eraldati järgmisteks tegevusteks:

- hariduskulude katmiseks 13354 tuhat krooni (2008.a.14759 tuhat krooni);
- koolieelsete lasteasutuste toetuseks 2008.a.417 tuhat krooni(aruandeperioodil selline toetus puudus)
- toimetulekutoetusteks ja sotsiaalteenuste korraldamiseks ja arendamiseks 2417 tuhat krooni (2008.a.1543 tuhat krooni);
- koolilõunavahenditeks 809 tuhat krooni (2008.a.897 tuhat krooni);
- üldisesse fondi kohalike omavalitsuste maksulaekumiste erinevuste tasandamiseks 11105 tuhat krooni (2008.a.13370 tuhat krooni).

Lisa 14 Kaupade ja teenuste müük
tuhandetes kroonides

	2009	**2008**
Tulud tervishoiust	5993	6066
Tulud haridusalasest tegevusest	2159	1786
Elamu-ja kommunaalmajanduse tulud	1817	1564
Tulud majandustegevusest	966	1079
Tulud sotsiaalabialasest majandustegevusest	362	375
Tulud kultuuri-ja kunstialasest tegevusest	255	321
Tulud spordi-ja puhkealasest tegevusest	228	124
Riigilõivud	60	97
Päästeteenistuse tulud	23	7
Kokku kaupade ja teenuste müük	**11863**	**11419**

Lisa 15 Muud tulud

tuhandetes kroonides	**2009**	**2008**
Kindlustushüvitised	919	0
Tulud kruusa kaevandamisõigusest	207	194
Saastetasud	52	44
Tasu vee erikasutusest	49	49
Tulud kruusa müügist	31	87
Muud tulud	20	392
Kasum põhivara müügist	9	6
Intressitulud maksuvõlgadelt	1	75
Kasum varude müügist	0	106
Kokku muud tulud	**1288**	**953**

Lisa 16 Tööjõukulud
tuhandetes kroonides

Tegevusvaldkond	**2009**		**2008**	
	Töötajate arv	**Töötasukulud**	**Töötajate arv**	**Töötasukulud**
Haridus	143,11	16567	141,69	17549
Üldised valitsussektori teenused	19,4	3949	19,36	4003
Tervishoid	28,5	2868	27,90	2968

Vaba aeg, kultuur, sport	29,56	2832	27,95	2841
Keskkonnakaitse	23,01	2015	24,8	2059
Sotsiaalne kaitse	12,13	804	12,17	841
Majandus		19		16
Avalik kord		2		3
Kokku töötajate arv ja töötasukulud	**255,71**	**29056**	**253,87**	**30279**

Töötajate arvuna on esitatud keskmine töötajate arv taandatuna täistööajale. Ajutiste töölepingute korral ei ole töötajate arvu leitud. Ajutiste töölepingute alusel arvestatud töötasukulud moodustasid aruandeperioodil 235 tuhat krooni ja võrreldaval perioodil 330 tuhat krooni.

	2009	**2008**
Töötasukulud	29056	30279
Sotsiaalmaks ja töötuskindlustusmaksed	9954	10142
Erisoodustused	88	67
Töötajate õppelaenude kustutamine	70	45
Muud erisoodustused	18	22
Kokku tööjõukulud	**39098**	**40488**

Lisa 17 Majandamiskulud

tuhandetes kroonides

	2009	**2008**
Kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	6876	6118
Rajatiste majandamiskulud	2301	4448
Õppevahendite ja koolituse kulud	1910	1955
Toiduained ja toitlustusteenused	1730	1365
Sõidukite majandamiskulud [1]	1372	1559
Inventari majandamiskulud	1189	1903
Uurimis-ja arendustööd	799	635
Administreerimiskulud	760	749
Info-ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	625	968
Kommunikatsiooni-, kultuuri-ja vaba aja sisustamise kulud	462	697
Meditsiini-ja hügieenikulud	404	366
Koolituskulud	376	555
Sotsiaalteenused	347	317
Mitmesugused majanduskulud	291	276
Teavikute ja kunstiesemete kulud	270	305
Töömasinate ja seadmete majandamiskulud	127	90

Muu erivarustus ja materjalid	93	113
Lähetuskulud	28	27
Eri – ja vormiriietus	17	50
Kokku majandamiskulud	**19977**	**22496**

[1] Kasutusrendi tingimustel on konsolideerimisgrupp rentinud 5 sõidukit. Ühe sõiduki rendileping lõppes veebruaris 2009 ja sõiduk osteti välja. Kahe kasutusrendilepingu puhul on intressimäärad seotud EURIBOR-iga(EURIBOR + 1,5% ja EURIBOR + 2,26%).Ülejäänud kolme sõiduki intressimäärad on vastavalt 4,8%, 5,1% ja 5,861% aastas.
Rendiperioodi lõpul on vara võimalik välja osta. Kokku on kasutusrendi tingimustel renditud sõidukite jääkmaksumuseks pärast lepingujärgsete osamaksete tasumist 272 tuhat krooni.
Aruandeaastal moodustasid rendimaksed 176 tuhat krooni(2008.a. 174 tuhat krooni).

Järgnevate rendiperioodide maksed on kokku 320 tuhat krooni,
s.h. järgmisel majandusaastal 143 tuhat krooni, 2011.aastal 126 tuhat krooni, 2012.aastal 51 tuhat krooni.
Vt.ka lisa 8.

Lisa 18 Antud toetused
tuhandetes kroonides

	2009	**2008**
a)Sotsiaaltoetused		
Toimetulekutoetused	1840	1373
Toetused puuetega inimestele	789	861
Sotsiaalmaks hooldajatoetustelt	629	435
Õppetoetused	610	1056
Peretoetused	393	472
Muud sotsiaaltoetused	128	109
Preemiad	71	106
Kokku sotsiaaltoetused	**4460**	**4413**
b) Toetused põhivaradele	**412**	**330**
Hajaasustuse veeprogramm	328	161
Valgustatud tervisespordirada	84	0
Vardja rehielamule	0	169
c) Muud toetused		
Liikmemaksud	117	**150**
MTÜ-le Pärnumaa Omavalitsuste Liit	115	146
Eesti Muusikakoolide Liit	2	2
Muud liikmemaksud	0	2

Toetused kultuurile	**22**	**67**
Kultuurikülade projektile	12	0
Linnapäevade läbiviimiseks	10	0
Muusikafestivalidele	0	24
Ausambaga seotud trükised,videod	0	24
E.Salumaa juubeliüritusteks	0	5
Luulevihiku toetuseks	0	3
Seltsitegevuseks	**73**	**108**
rahvatantsijatele	20	19
Külakeskustele	16	19
naiskoorile	12	3
MTÜ AIK Livonia	5	22
MARTA`dele	3	7
Line-tantsijatele,kõhutantsijatele	2	8
suurperedele	1	3
muudele	14	14
Tihemetsa seltsingule	0	13
Laste huvitegevuseks	**69**	**114**
Saarde Hariduselu Sihtasutusele	40	40
suusaklubile "Jõulu"	20	40
skaudimalevale	9	9
Saarde KINGidele rulaväljakule	0	25
Spordiklubidele	**321**	**297**
Spordiklubi Saarde	94	58
võimlemisklubile GITHA	74	50
jalgpalliklubile	44	15
Tihemetsa Motoklubile	40	38
spordiklubile Vaablane	36	35
maleklubidele	21	70
võrkpalliklubile	9	11
muudele	3	7
orienteerujatele	0	13
Pärnumaa Omavalitsuste Liidule ühisüritusteks	**247**	**183**
Usuasutustele	**100**	**100**
Korteriühistutele el.töödeks	**10**	**0**
Politseile	7	**5**
Päästeametile	7	**0**
Kokku muud toetused	**973**	**1024**
Antud toetused kokku	**5845**	**5767**

Lisa 19 Muud tegevuskulud
tuhandetes kroonides

	2009	**2008**
Käibemaksukulu	4823	5457
Loodusressursside kasutamise ja saastetasud	133	226
Riigilõivud ,maamaks, trahvid	4	6
Maksuvõlalt arvestatud intressid	0	2
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-25	-713
Kokku muud tegevuskulud	**4996**	**4978**

Lisa 20 Tehingud seotud osapooltega
tuhandetes kroonides

1.Tehingud seotud osapoolteks loetud üksustega

Üksus,aasta	Tehingute sisu ja hinna määramine	Tulud	Kulud	Nõuded	Kohustused
Hannahelena OÜ	renoveerimistööd hinnapakkumiste ja majandusveod turuhinna alusel				
2009			0		
2008			292		
Vasperg OÜ	küttepuude ost, masinate teenus turuhinna alusel				
2009			228		
2008			126		
Saarde Hariduselu SA	toetused laste huvitegevuseks eelarve alusel, koolitusteenus vastavalt kalkulatsioonile				
2009			50		
2008			125		
Rekkos OÜ	spordiürituste korraldamine kokkuleppehindades				
2009			4		
2008			15		
V.I.P OÜ	transport				
2009			9		
2008			0		
Sander LKP OÜ	transport, leping bussijaama teenindamiseks				
2009	riigilõivutulud	1	134		7
2008					
SKM Haljastus OÜ	korrashoiuteenused, ohtlike puude langetamine turuhinna alusel				

2009			32	
2008			0	
MTÜ SK Saarde	toetused eelarve alusel, spordiürituste läbiviimine			
2009	renditulud	15	103	1
2008				
MTÜ Saarde KINGS	toetus ürituste läbiviimiseks			
2009			5	
2008				

2.Tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmetele arvestatud tasud

	Tegev-ja kõrgema juhtkonna keskmine arv (taandatuna täistööajale)		Tasude kogusumma	
	2009	**2008**	**2009**	**2008**
Volikogu liikmed	13,8	16,9	350	331
Vallavalitsuse liikmed	3	3	724	755
Asutuste juhid	11	7,6	2371	2032
Juhatuse liikmed	1	1	222	186

Ülaltoodud tasud on arvestatud ilma sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmakseteta, kuid nende hulka on arvatud kõik töötasud ja hüvitised. Muid täiendavaid soodustusi pole tegev- ega kõrgema juhtkonna liikmetele aruandeaastal arvestatud.

Lisa 21 Konsolideerimata finantsaruanded

Konsolideerimata bilanss
tuhandetes kroonides

	31.12.2009	**31.12.2008**
Varad		
Käibevara		
Raha ja pangakontod	11133	13132
Maksunõuded	2382	2897
Muud nõuded ja ettemaksed	312	358
Varud	167	232
Käibevara kokku	**13994**	**16619**

Põhivara		
Osalused sihtasutustes	199	199
Osalused tütarettevõtjates	254	254
Pikaajalised finantsinvesteeringud	6	6
Pikaajalised maksunõuded	30	0
Pikaajalised ettemaksed	37	60
Kinnisvarainvesteeringud	8344	7534
Materiaalne põhivara	162641	111677
Põhivara kokku	**171511**	**119730**
Varad kokku	**185505**	**136349**

Kohustused

Lühiajalised kohustused		
Võlad hankijatele	864	418
Võlad töövõtjatele	4302	4435
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	1362	1757
Laenukohustused	1130	1348
Lühiajalised kohustused kokku	**7658**	**7958**
Pikaajalised kohustused		
Laenukohustused	25444	26576
Pikaajalised kohustused kokku	**25444**	**26576**
Kohustused kokku	**33102**	**34534**
Netovara		
Reservid	130	130
Akumuleeritud ülejääk	152673	93581
Aruandeperioodi tulem	-400	8104
Netovara kokku	**152403**	**101815**
Kohustused ja netovara kokku	**185505**	**136349**

Konsolideerimata tulemiaruanne
tuhandetes kroonides

	2009	**2008**
Tegevustulud		
Saadud toetused	39012	44680
Maksud	26021	30686
Kaupade ja teenuste müük	3315	3057
Muud tulud	1282	886
Tegevustulud kokku	**69630**	**79309**

Tegevuskulud		
Tööjõukulud	-32616	-33810
Majandamiskulud	-18510	-20747
Antud toetused	-7267	-7141
Põhivara amortisatsioon	-5956	-5034
Muud tegevuskulud	-4521	-4546
Tegevuskulud kokku	**-68870**	**-71278**
Tegevustulem	**760**	**8031**
Finantskulud		
Intressikulud	-1633	-647
Tulu hoiustelt ja väärtpaberitelt	474	721
Muud finantskulud	-1	-1
Finantskulud kokku	**-1160**	**73**
Aruandeperioodi tulem	**-400**	**8104**

Konsolideerimata rahavoogude aruanne
tuhandetes kroonides

	2009	**2008**
Rahavood põhitegevusest		
Tegevustulem	760	8031
Korrigeerimised		
Põhivara amortisatsioon	5956	5034
Kasum/kahjum põhivara müügist	-9	0
Saadud toetused põhivara sihtfinantseerimiseks	-8969	-9509
Kokku korrigeeritud tegevustulem	-2262	3556
Käibevarade netomuutus	619	8
Kohustuste netomuutus	-81	2069
Kokku rahavood põhitegevusest	**-1724**	**5633**
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud põhivara soetamisel	-5414	-6867
Tasutud kinnisvarainvesteeringute eest	-734	-210
Laekunud põhivara müügist	49	0
Laekunud intressid ja muu finantstulu	474	721
Kokku rahavood investeerimistegevusest	**-5625**	**-6356**

Rahavood finantseerimistegevusest		
Laenude tagasimaksed	-807	-786
Kapitalirendikohustuste tagasimaksed	-543	-194
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	8334	6214
Makstud intressid	-1633	-647
Muud finantskulud	-1	-1
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	**5350**	**4586**

Puhas rahavoog	**1999**	**3863**
Raha ja selle ekvivalendid perioodi algul	13132	9269
Raha ja selle ekvivalentide muutus	1999	3863
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpul	11133	13132

Konsolideerimata netovara muutuste aruanne
tuhandetes kroonides

	Reservid	Akumuleeritud ülejääk	Kokku netovara
Saldo seisuga 31.12.2007	**130**	**92392**	**92522**
Aruandeperioodi puhastulem		8104	8104
Varade ümberhindlus		1189	1189
Saldo seisuga 31.12.2008	**130**	**101685**	**101815**
Aruandeperioodi puhastulem		-400	-400
Varade ümberhindlus		50988	50988
Saldo seisuga 31.12.2009	**130**	**152273**	**152403**

Eelarve täitmise aruanne
Kroonides

Artikkel	**TULUD**	2009.a. esialgne eelarve	Eelarve muutus	2009.a. lõplik eelarve	Eelarve täitmine
3000	Füüsilise isiku tulumaks	23000000		23000000	23119550
3030	Maamaks	3330000		3330000	3396024
30	**MAKSUD KOKKU**	**26330000**		**26330000**	**26515574**
320	Riigilõiv	50000		50000	60154
3220	Lapsevanema tasu koolieelse lasteasut.õppekulude katm.	68000		68000	64948
3220	Lapsevanema tasu koolieelse lasteasut. toitl.kulude katm.	460000		460000	378294
3220	Gümnaasiumi toiduraha	130000		130000	159299
3220	Tali toiduraha	15000		15000	15004
3220	Tihemetsa toiduraha	9000		9000	13008
3220	Tulu koolitusteenuse osutamisest	600000	100000	700000	1081218
3220	Koolieelsete lasteasutuste kohatasu	100000		100000	340406
3220	Muud haridustulud		105400	105400	105401
3221	Muusikakooli õppemaks	96000		96000	98000
3221	Teistelt omavalitsustelt muusikakoolile	35000		35000	64573
3221	Klubi tulud	100000		100000	85800
3221	Laekumised aval. internetipunktist	2000		2000	1700
3221	Reklaamitulud				5783
3222	Sporditegevuse tulud	240000		240000	227855
3224	Laekumised sotsiaalasutuste majandustegevusest	450000		450000	360451
3227	Päästeasutuste tulud		13030	13030	25401
3233	Üüri - ja renditulud	200000		200000	178421
3238	Muu toodete ja teenuste müük(sümboolika,ajaleht)	50000		50000	44027
32	**KAUPADE JA TEENUSTE MÜÜK KOKKU**	**2605000**	**218430**	**2823430**	**3309743**
3811	Vara müük		49000	49000	49000
3820	Tulu hoiustelt	300000		300000	473597
3823	Intressitulud				92
3825	Kaevandamisõiguse tasu	30000		30000	200841
3825	Kruusa müük	30000		30000	31065
3825	Laekumine vee erikasutusest	50000		50000	47649
3882	Saastetasud	40000		40000	49423
3888	Laekumised Lea Ilus				156
3888	IF Kindlustuselt	314000	605310	919310	919310
3888	Laekus EVP hüvitis				13137
3888	Trahvid				480
38	**MUUD TULUD KOKKU**	**764000**	**654310**	**1418310**	**1784750**
352	Tasandusfond § 5 lõige 1	11105000		11105000	11105000
352	Tasandusfond § 5 lõige 2	16144688	435 278	16579966	16579966
3502	Majandus-ja kommunikatsiooniministeerium	1083500		1083500	1083500
3500	Õppelaenude kustutamiseks koos maksudega		117627	117627	117627

3500	Rahvakultuuriarenduskeskuselt		69300	69300	69300
3500	Maavalitsuselt lastehoiuteenuseks		13368	13368	13368
3500	Maavalitsuselt alaealiste mõjutusvahenditeks		5000	5000	5000
3500	Laekus KIK-ilt kesklinna kanalisatsioonile		380828	380828	380828
3500	EAS-ilt gümnaasiumi remondiks		954787	954787	954787
3502	Hajaasustuse veeprogrammist		150000	150000	150000
3502	EAS-ile Krõlli mänguväljakule		344035	344035	344035
3502	EAS-ilt gümnaasiumi remondiks		4812948	4812948	4812948
3502	Laekus KIK-ilt kesklinna kanalisatsioonile		2093904	2093904	2093904
3500	Spordiliidult Jõud	16500		16500	16500
3500	Maavalitsuselt ujumise algõpetuseks		11930	11930	11930
3500	Haridus-ja Teadusministeeriumilt õpilaskodule		409500	409500	409500
3500	Sotsiaalministeeriumilt matusetoetus		8453	8453	8453
3500	Koolipiimatoetus		33892	33892	33892
3500	Kultuurkapitalilt Krõllile	2000		2000	2000
3500	Laulupeo transpordiks		18290	18290	18290
3500	Muusikakoolile pilli soetamiseks		13509	13509	13509
3500	Õpilasmalevale		7497	7497	7497
3500	SA Innovelt gümnaasiumile		4460	4460	4460
35	**TOETUSED KOKKU**	**28351688**	**9 884606**	**38236294**	**38236294**
	Kulude katteks suunatud jääk	13002312		13002312	13002312
	TULUD JA SUUNATUD JÄÄK KOKKU	**71053000**	**10757346**	**81810346**	**82848673**
	FINANTSEERIMISTEHINGUD				
2081.6.8	Laenude tagasimaksmine	805300	2310	807610	807607
	KULUD				
01111	Volikogu	546 000		546 000	503633
	sh.töötasu + 33%	490000		490000	465151
01112	Saarde Vallavalitsus	5711500	80145	5791645	5652580
	sh.töötasu + 33,3%	4739430	68300	4807730	4787688
01112	Vallavanemafond	95000		95000	89452
01114	Reservfond	2771491	471235	3242726	
01600	Valimised	80000		80000	73547
01600	Liikmemaks ja ühistegevuse kulud	270000	9510	279510	279282
01700	Intressid	465000	1200	466200	466186
01	**ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED**	**9 938 991**	**562 090**	**10501081**	**7064680**
03100	Politsei	8000		8000	7977
03200	Päästeteenused	35000	13030	48030	34635

03600	Muu avalik kord	1000		1000	928
03	**AVALIK KORD JA JULGEOLEK**	**44000**	**13030**	**57030**	**43540**
04210	Maakorraldus	155000		155000	96007
04220	Metsamajandus	6000		6000	6000
04510	Teede ja tänavate korrashoid	2638640		2638640	1507526
04511	Bussijaam,liikluskorraldus	145000	150	145150	139501
04600	Internetiseerimine	100000	49000	149000	143417
04	**MAJANDUS**	**3044640**	**49150**	**3093790**	**1892451**
05100	Jäätmekäitlus	350000		350000	182940
05100	Komposteerimisväljak	270000		270000	227000
05400	Haljastus	680000		680000	640301
05	**KESKKONNAKAITSE**	**1300000**		**1300000**	**1050241**
06200	Kommunaalmajanduse arendamine	577 000		577 000	535992
06601	Kommunaalmajanduse haldamine	514000	605310	1119310	1078471
06300	Veevarustus	1755000	2624732	4379732	3261507
06400	Tänavavalgustus	520000		520000	476975
06602	Kalmistud	180000		180000	160486
06604	Tihemetsa saun	149000		149000	78885
06604	Linnasaun	216000		216000	130000
06605	Muud elamu - ja kom. maj. kulud	470000		470000	468791
06	**ELAMU _ JA KOMMUNAALMAJANDUS**	**4 381 000**	**3 230 042**	**7 611 042**	**6191107**
07310	Haigla	190000		190000	190000
07	**Tervishoid**	**190000**		**190000**	**190000**
08101	Spordiklubid	250000	84075	334075	334075
08102	Sporditegevus	266000	11930	277930	233900
08102	Tihemetsa Spordikompleks	1373500	-36000	1337500	1290519
	sh.töötasu + 33,3	616503	-36000	580503	577668
08102	Tihemetsa Spordikompleksi renoveerimine	150000		150000	
08103	Mänguväljak	45000		45000	42383
08105	Muusikakool	1208000	-35491	1172509	1165245
	sh.töötasu + 33,3	1077960	-49000	1028960	1025470
08105	Muusikakooli remont	85000		85000	82932
08106	Laste huvitegevus	97000	17400	114400	114366
08209	Sigaste külakeskus	28000		28000	19628
08209	Kärsu külakeskus	8000		8000	3709
08209	Jäärja külakeskus	68000	-1000	67000	63113
	sh.töötasu + 33,3	45656	-1000	44656	44384
08209	Kalita külakeskus	5000		5000	
08209	Kanaküla külakeskus	83000	-12000	71000	67208
	sh.töötasu+33,3%	60980	-12000	48980	48764
08209	Tõlla külakeskus	68000	18050	86050	85303
	sh.töötasu+33,3%	45657	1550	47207	46187
08209	Veelikse külakeskus	5000		5000	5000
08107	Lastelaagrid	54000	7497	61497	55116
08109	Vaba aja üritused	86 000		86 000	53063
08201	Kilingi-Nõmme Raamatukogu	505700	-11000	494700	482091
	sh.töötasu + 33,3%	340575	-11000	329575	328085

08201	Allikukivi raamatukogu	332600	-5900	326700	312681
	sh.töötasu + 33,3%	182620	-5900	176720	176594
08201	Allikukivi raamatukogu remont	30000		30000	30000
08201	Tali raamatukogu	209240	4900	214140	212291
	sh.töötasu + 33,3%	131804	-1700	130104	130064
08202	Klubi	1332300	-139600	1192700	1121899
	sh.töötasu + 33,3%	673825	-139600	534225	519082
08202	Tali seltsimaja	658000	-48000	610000	443456
	sh.töötasu + 33,3%	208300	-48000	160300	157030
08202	Klubi (remont)kardinad,lauad,invatrepp	180000		180000	176261
08202	(Laululava remont) Suveaia remont	150000		150000	
08208	Kultuuriüritused	300000	18290	318290	258744
08209	Seltsitegevus	114000		114000	81358
08300	Ajaleht	130000	-440	129560	129560
	s.h.töötasu +33,3%	68982	-2600	66382	66320
08400	Usuasutused	50000		50000	50000
08400	EELK Saarde Katariina kiriku remont	50000		50000	50000
08102	Spordihoone	1470000	-58000	1412000	1338069
	s.h.töötasu +33,3%	676470	-58000	618470	611407
08	**VABAAEG,KULTUUR,RELIGIOON**	**9 391 340**	**-185 289**	**9 206 051**	**8301970**
09110	Lasteaed Krõll	5008800	228388	5237188	5004916
	sh.töötasu + 33,3%	3598300	-140000	3458300	3449489
09110	Tihemetsa lasteaed	527800	-11484	516316	490838
	sh.töötasu + 33,3%	406800	-13000	393800	390074
09110	Tali lasteaed	482500		482500	453421
	sh.töötasu + 33,3%	368500		368500	362458
09110	Teistele omavalitsustele lasteaiakohamaks	130000		130000	97044
09212	Tihemetsa Põhikool	1448000	19580	1467580	1384730
	sh.töötasu + 33,3%	885420		885420	873587
09212	Tihemetsa pedagoogid	2441747	-24196	2417551	2212630
	sh.töötasu + 33,3%	2341337	-23606	2317731	2113000
09212	Tali Põhikool	1656500	-57995	1598505	1578960
	sh.töötasu + 33,3%	846445	-78000	768445	761263
09212	Tali pedagoogid	2136929	-17552	2119377	1810842
	sh.töötasu + 33,3%	2062099	-17156	2044943	1736469
09220	Gümnaasium	7442100	605410	8047510	7844397
	sh.töötasu + 33,3%	4542280	179317	4721597	4645642
09220	Gümnaasiumi renoveerimine	1701100	5767735	7468835	7286607
09200	Teistele omavalitsustele õpilaskohamaks	800000	100000	900000	874492
09200	Koolitoit	1361390	42070	1403460	1092305
09220	Pedagoogid	8724746	-93680	8631066	8624576
	sh.töötasu + 33,3%	8089962	-91284	7998678	8025992
09600	Õpilasveo eriliinid	1500000		1500000	1404035
09601	Muu haridus	65261		65261	65261
09	**HARIDUS**	**35426873**	**6558276**	**41985149**	**40225054**
10121	Sots. hoolekande teenused puuetega inim.	1407130	15210	1422340	1422334
10200	Tihemetsa Hooldekodu	682300	-46000	636300	636011

	sh.töötasu + 33,3%	458537	-54000	404537	401697
10200	Kilingi-Nõmme Päevakeskus	459 000	-37 000	422 000	421089
	s.h.töötasu +33,3%	298300	-37000	261300	257012
10200	Tihemetsa Päevakeskus	235000	-6000	229000	204739
	s.h.töötasu +33,3%	101972	-6000	95972	95196
10201	Sots. hoolekande teenused eakatele	517000		517000	495826
10201	Koduteenused	357900	-14000	343900	333792
	sh.töötasu + 33,3%	345900	-14000	331900	330357
10402	Sots.hoolekande teenused peredele , lastele	784632	18368	803000	665405
10701	Toimetulekutoetus	1942894	570706	2513600	1904125
10702	Sots. Hoolekande toetused sots. Riskirühmadele	100000	26453	126453	126381
10900	Sotsiaalse kaitse haldus	45000		45000	36111
10	**SOTSIAALNE KAITSE**	**6530856**	**527 737**	**7058593**	**6245813**
	KULUD KOKKU	**70247700**	**10755036**	**81002736**	**71204856**
	FINANTSEERIMISTEHINGUD JA KULUD KOKKU	**71053000**	**10757346**	**81810346**	**72012463**

Eelarve täitmise aruanne on koostatud vallavalitsuse kui juriidilise isiku kohta ja vastab oma koosseisult konsolideerimata finantsaruannetele (vt. lisa 21). Kuna eelarve täitmisel on rakendatud osalist tekkepõhisuse printsiipi, siis ei ole see konsolideerimata finantsaruannetega võrreldav (vt. ka lisa1).

Tehtud eelarvelised kulutused olid väiksemad eelarves plaanitust 9,8 miljoni krooni võrra. Siiski ületasid tehtud kulutused 2,2 miljoni krooni võrra 2009.aastal laekunud tulusid. Ületatud kulutused kaeti eelarvesse suunatud eelmiste perioodide rahaliste vahendite arvelt.

Reservfondi kasutamata jääk oli 3,2 miljonit krooni, teede remondi vahendeid jäi kasutamata 1,1 miljonit krooni. Ka kesklinna ühisveevärgi ja kanalisatsiooni katkenud projekti vahendeid jäi 1,1 miljoni krooni ulatuses kasutamata.
Vabaaajale ja kultuurile kulutati 0,9 miljonit krooni vähem. Toimetulekutoetuste vahendeid viidi 2010.aastasse 0,6 miljoni eest. Muude eelarveridade kasutamata vahendite jäägid olid väiksemad. Kulude kokkuhoid on põhjendatav mitmete tööde edasilükkumisega ning majanduskriisi tingimustes ümberorienteerumisega vaadates 2010. aasta eelarvesse, et lepingutest tulenevad kohustused tõrgeteta täita. Enamus allasutusi jättis omaalgatuslikult ebaolulised kulutused tegemata.

Ülekulu eelarveridadel ei esinenud.
Võrreldes 2008. aasta eelarvega on lõplik eelarvemaht 2009.aastal vähenenud 0,7%, s.o.0,6 miljoni krooni võrra.

Saarde valla 2009.a. reservfondi kasutamine
Kroonides

Reservfond moodustatakse vallaeelarve kinnitamisel vähemalt 1,5% ulatuses eelarvest.
Reservfondi arvatakse ka peale viimase lisaeelarve vastuvõtmist ülelaekunud tulud, sihtotstarbelised laekumised.

Reservfondist raha eraldamine toimub vallavalitsuse korralduse või protokollilise otsuse alusel.
Eelarveaasta jooksul kasutamata jäänud reservfondi vahendid lähevad aasta lõpul moodustatavasse vabasse jääki.

Reservfond 2009	**2 771 491.-**
Reservfondi suurendamine 2009.a. eelarve muutmisega	**790 050.-**
Reservfondi suurendamine ülelaekunud tulude ja sihtotstarbeliste laekumiste võrra:	
Muud haridustulud	25 600.-
IF Kindlustuselt	287 404.-
Haridus- ja Teadusministeeriumilt õpilaskodule	162 000.-
Sotsiaalministeeriumilt matusetoetuseks	3000.-
PRIA-lt koolipiimatoetus	4875.-
KIK vee- ja kanalisatsiooni projekt	2 474 732.-
EAS Gümnaasiumi remondiks	5 767 735.-
Tasandusfondi lõige 2 toimetulekutoetusteks	128 274.-
Kokkureservfondi suurendamiseks	**8 853 620.-**
Kokku reservfond	**12 415 161.-**

Reservfondi kasutamine

1. **Laenude tasumise** reale täiendavalt seoses Euribori muutustega	2310.-
2. **Vallavalitsuse** reale koondamistasudeks ja valitavate palgavahedeks	136 300.-
3**. Laenuintresside** reale täiendavalt seoses kapitalirendi intresside käibemaksu suurenemisega	1200.-
4. **Liikmemaksude ja ühistegevuse** reale seoses arengufondi kantava osaga	9510.-
5. **Elamumajanduse** reale Pärnu 89 ehituseks	287 404
6. **Veevarustuse** reale KIK osalus ÜVK projektis	2 474 732.-
7. **Spordiklubide** reale valgustatud tervisespordiraja omaosaluseks	84 075.-
8. **Laste huvitegevuse** reale seoses Pärnu huvikoolidele makstava tegevuskuluga	17 400.-
9.**Tali raamatukogu** reale täiendavalt keskraamatukogu kaudu saadud raamatute eest	6600.-
10.**Tõlla külakeskuse** reale õhk-soojuspumba soetamiseks, elektriseadmete remondiks ja koondamistasudeks	18 050.-
11. **Ajalehe reale** täiendavalt trükikulude katteks	2160.-
12. **Tihemetsa lasteaia** reale koolipiimatoetuseks	27.-
13**. Lasteaed „Krõll“** reale koolipiimatoetuseks	2762.-
14**. Koolitoidu** reale põhikoolidele koolipiimatoetuseks , riiklikult toetatavatele	

Kalle Song
Vallavanem

õpilastele toetuseks	26 368.-
15. **Gümnaasiumi** reale õpilaskodu toetuseks	137 718.-
omatuludest täiendavalt õppekuludeks ja üritusteks	25 600.-
16. **Gümnaasiumi remondi** reale EAS-i toetus	5 767 735.-
17. **Sots. hoolekande teen. puuetega isikute** reale täiendavalt toetustele makstava sotsiaalmaksu katteks	15 210.-
18. **Tihemetsa hooldekodu** reale toitlustuskuludeks seoses teenuse hinnatõusuga	8 000.-
19. **Toimetulekutoetuste** reale täiendavalt toetusteks	128 274.-
20**. Sots. hoolekande teen. sots. riskirühmadele** täiendavalt varjupaiga teenuseks ja matusekuludeks	21 000.-
Kokku reservfondist suunamine:	**9 172 435.-**
Reservfondi jääk	**3 242 726.-**

Reservfondi kasutamine tegevusalade järgi

	Kroonides	**%**
Haridus	5 960 210	65,0
Elamu-ja kommunaalmajandus	2 762 136	30,1
Sotsiaalne kaitse	172 484	1,9
Üldised valitsussektori teenused	147 010	1,6
Vaba aeg, kultuur, religioon	128 285	1,4
Laenud	2310	0
Kokku	**9 172 435**	**100,0**

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne.

AUDIITORFIRMA KLEA

RÜÜTLI 51 PÄRNU 80010

Tel. +372 44 90 900
Faks +372 44 90 901
E-mail klea@klea.ee

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Saarde Vallavolikogule

Oleme auditeerinud Saarde Vallavalitsuse konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2009, tulemiaruannet, netovara muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Auditeeritud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne, mis on toodud lehekülgedel 15 kuni 50, on kaasatud meie poolt identifitseerituna käesolevale aruandele.

Saarde valla juhtkonna kohustused raamatupidamisaruannete osas
Juhtkonna kohustuseks on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamine ning õige ja õiglane esitamine kooskõlas Eesti hea raamatupidamistava nõuetega. Selle kohustuse hulka kuulub asjakohase sisekontrollisüsteemi kujundamine ja töös hoidmine, mis tagab raamatupidamise aastaaruande korrektse koostamise ja esitamise ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta, asjakohaste arvestuspõhimõtete valimine ja rakendamine ning antud tingimustes põhjendatud raamatupidamishinnangute tegemine.

Vandeaudiitori kohustused
Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas Eesti auditeerimiseeskirjaga, mis nõuab, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamaks põhjendatud kindlustunne, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad vandeaudiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab vandeaudiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse õige ja õiglase konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhtkonna poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et meie kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Arvamus
Meie arvates kajastab kaasatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne olulises osas õigesti ja õiglaselt Saarde Vallavalitsuse finantsseisundit seisuga 31. detsember 2009 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

Vandeaudiitor Kalle Lahe
vandeaudiitori number 55
Audiitorfirma Klea OÜ
tegevusluba number 18

Pärnu, 25. mail 2010

An Independent Firm in association with Moore Stephens International Limited, members in principal cities throughout world

Allkirjad majandusaasta aruandele

Saarde Valla 31.12.2009.aastal lõppenud konsolideerimisgrupi majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest, konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruandest ja sõltumatu vande-audiitori aruandest.

Konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande on koostanud Saarde Vallavalitsus.

Konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande on kinnitanud Saarde vallavolikogu oma 09.06.2010.aasta otsusega nr. 13. Vastav otsus kuulub käesoleva majandusaasta aruande juurde.

Erli Aasamets Saarde Vallavolikogu esimees		09.06.2010
Kalle Song Saarde vallavanem		09.06.2010
Andres Kukk vallavalitsuse liige		09.06.2010
Anne Saar vallavalitsuse liige		09.06.2010

Kalle Song
Vallavanem